

**De krachten gebundeld
Randstad Strategie Europa
2012/2015 deel 1**

Voorwoord	6
Samenvatting	8
1. Inleiding	10
1.1 Randstad Samenwerking Europa	11
1.2 Leeswijzer	15
2. Gedeputeerde- en Provinciale Staten	16
3. Beleidsprioriteiten van de Randstad Samenwerking Europa	18
3.1 Toekomst regionaal beleid	19
3.2 Kennis en innovatie	21
3.3 Duurzame leefomgeving	22
3.4 Landelijke gebieden onder stedelijke druk in de Randstad	25
4. Strategische coalities	28
4.1 Het Interprovinciaal Overleg	29
4.2 Het Huis van de Nederlandse Provincies	29
4.3 Het Comité van de Regio's	30
4.4 Beïnvloedingskanalen	31
5. Profilering van de Randstad	32
5.1 20-jarig bestaan van de Randstad Samenwerking	33
5.2 Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie 2016	33
5.3 De Randstadmonitor	34
5.4 Europese projecten	34
6. Werkwijze Randstad Samenwerking Europa	36
6.1 De voorzitter	37
6.2 EU coördinerend gedeputeerden	37
6.3 Vakgedeputeerden	38
Begrippenlijst en afkortingen	40

Elvira M. Sweet / Haarlem, december 2011
Gedeputeerde Noord-Holland
Voorzitter Randstad Samenwerking Europa

Eind 2011 staat Europa in de belangstelling op een manier die niet eerder gezien is. Zelfs het voortbestaan van de na de Tweede Wereldoorlog opgebouwde Europese Unie staat ter discussie. Dat dit unieke project ons vele jaren van welzijn, welvaart en vrede heeft gebracht, lijkt te worden vergeten nu een financiële en economische crisis vooral de Westerse economieën heeft getroffen.

De Randstad is gemeten naar bruto regionaal product de vijfde economische regio in Europa. Op het gebied van levenswetenschappen, voedsel en bloemen, vervoer en logistiek, culturele en creatieve industrie en bio-gebaseerde economie is de Randstad toonaangevend. Universiteiten, hogescholen en bedrijfsleven dragen bij aan de totstandkoming van een innovatief Europa.

De vier Randstadprovincies (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) hebben het belang van Europa al lang geleden ingezien. In 2013 is het twintig jaar geleden dat de samenwerking in Brussel begon. Een bundeling van krachten die noodzakelijk was en nog steeds is om op het Europese schaalniveau een rol te kunnen spelen. Voor de huidige Statenperiode, die eindigt in 2015, hebben wij een gezamenlijke strategie uitgezet onder de titel 'De Krachten Gebundeld; Randstad Strategie Europa 2012-2015'.

Bij de totstandkoming van de strategie zijn veel partijen geconsulteerd. Mocht u na het lezen van 'De Krachten Gebundeld' denken aan mogelijkheden tot samenwerking op de genoemde onderwerpen, dan nodig ik u graag uit contact op te nemen met mij, mijn collega Europa-gedeputeerden of één van de medewerkers van de Europateams in Den Haag, Haarlem, Lelystad, Utrecht of Brussel.

De vier belangrijkste onderwerpen waarop we de krachten hebben gebundeld zijn Toekomst Regionaal Beleid, Kennis en Innovatie, Duurzame Leefomgeving en Landelijke Gebieden onder Stedelijke druk. Wat wij op deze onderwerpen willen bereiken treft u in deze strategie aan.

De Randstad is de vijfde sterke economische regio (qua bruto regionaal product) van de Europese Unie (EU). Als vijfde regionale economie heeft de Randstad Europa veel te bieden. Sinds 1993 werken de Randstadprovincies (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) in Brussel nauw samen. De samenwerking is er sinds onderkend werd dat de provincies zelfde doelen nastreven in Europa. De provincies hebben de krachten efficiënt en structureel gebundeld om een grotere slagkracht en een meer uitgesproken profiel te bereiken. De werkwijze van de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie biedt immers vele beïnvloedingsmogelijkheden. Tegelijkertijd maakt de hoeveelheid partijen die meedoen in dit proces een bundeling van krachten noodzakelijk om gehoord te worden.

Deze Randstad Strategie herbevestigt de ingezette samenwerking. Het doel van de samenwerking is 'Het versterken van de concurrentiepositie van de Randstad in een integrerend Europa en het verbeteren van de leefkwaliteit in de Randstad'. Om dit te realiseren richt de Randstad Samenwerking zich op:

- Beïnvloeding van Europees beleid en Europese regelgeving;
- Het streven naar benutting van toekomstige Europese fondsen;
- Profilering van de Randstad in Europa;
- Kennis en kunde delen door middel van internationale samenwerking.

Voor het realiseren van de doelstellingen wordt de gehele Europese beleidscyclus in ogenschouw genomen en verschillende instrumenten benut die tot de beschikking staan.

De afzonderlijke Randstadprovincies vormen één van de 271 regio's in de Europese Unie, daarom is het zaak als Randstadregio in Brussel de krachten te bundelen en een vuist te kunnen maken bij beleidsbeïnvloeding. Daarom werkt de Randstad samen in wisselende coalities met andere regio's binnen en buiten Nederland, Europese regionale netwerken en andere (Europese) organisaties.

Voor de samenwerking is het Bestuurlijk Overleg Randstad Samenwerking Europa opdrachtgever. Het bestuurlijk overleg wordt gevormd door de vier Europa-gedeputeerden. Europa als zodanig is echter geen apart beleidsterrein. Europees beleid raakt veel inhoudelijke portefeuilles, daarom staan de Europa-gedeputeerden een integrale benadering van Europa voor wordt de verantwoordelijkheid inhoudelijk gedeeld met vakgedeputeerden op de vier prioriteiten.

De verantwoordelijkheid van de provincies voor het ruimtelijk regionaal economisch beleid groeit. Daarmee wordt voor de Randstadprovincies de verantwoordelijkheid groter de concurrentiepositie van de regio in internationaal perspectief te behouden en versterken. Andere opgaven voor de Randstad zijn het ontwikkelen van een veilige en klimaatbestendige delta en het verbeteren van het woon- en werkklimaat in de regio door het verbinden van water, natuur en landschap met ontwikkelingen van en in het stedelijk gebied.

Deze verantwoordelijkheid gekoppeld aan de Europa 2020-strategie, die is gericht om te komen tot een duurzame, slimme en concurrerend Europa in 2020, die mede wordt gerealiseerd met de uitvoering van de Europese programma's die van 2014 tot 2020 lopen, leidt er toe dat de Randstad Samenwerking in Europa is gericht op de volgende vier prioriteiten:

- Toekomst Regionaal Beleid: Het Europese regionale beleid stelt regio's in staat om hun economie op een duurzame manier te stimuleren en de werkgelegenheid te bevorderen. Hiermee leveren regio's een actieve bijdrage aan de realisatie van de Europa 2020-strategie. De Randstadprovincies hechten daarom veel belang aan het Europese regionale beleid en de structuurfondsen;
- Kennis en Innovatie: De Europese Commissie plaatst de Europese begroting vanaf 2014 in het teken van het investeren in onderzoek en ontwikkeling en in innovatie. Een nieuwe strategie voor onderzoek en innovatie, genaamd Horizon 2020 moet leiden tot het bereiken van de belangrijkste doelstelling van de Europa 2020-strategie: 'het worden van een Innovatie Unie'. Met zes vooraanstaande universiteiten, kennisallianties en diverse Randstedelijke clusters met brede EU-initiatieven levert de Randstad een belangrijke bijdrage aan Europese doelstellingen op het vlak van kennis en innovatie;

- Duurzame Leefomgeving: Op het gebied van duurzaamheid heeft Europa veel beleid en regelgeving ontwikkeld en zal dit blijven doen. De Europese ambities voor duurzaamheid in de Europa 2020-strategie zijn groot. Dit raakt de ambitie van de Randstad om te komen tot een duurzame en bereikbare regio waar het goed wonen, werken en leven is;
- Landelijke Gebieden onder Stedelijke Druk: Voor de nieuwe periode 2014-2020 draagt het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) bij aan nieuwe uitdagingen als de Europa 2020-doelstellingen en slimme en duurzame groei. De Randstad hecht belang aan een GLB dat de vitaliteit van het platteland in stedelijke omgevingen bevordert en de diversiteit van en binnen peri-urbane gebieden beschermt.

Inleiding

1.1 Randstad Samenwerking Europa

De Randstad is een sterke economische regio (qua bruto regionaal product de vijfde van de Europese Unie), die sterk afhankelijk is van Europees beleid. Al sinds 1993 werken de Randstadprovincies in Brussel nauw samen, sinds onderkend werd dat de provincies vrijwel dezelfde doelen nastreven in Europa en dus de krachten efficiënt en structureel konden worden gebundeld om een grotere slagkracht en een meer uitgesproken profiel te bereiken. De werkwijze van de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie (waarbij men zeer open staat voor input van buiten) biedt immers vele beïnvloedingsmogelijkheden. Tegelijkertijd maakt de hoeveelheid partijen die meedoen in dit proces een bundeling van krachten noodzakelijk om werkelijk gehoord te worden. Hoewel in Brussel op veel niveaus, in verschillende vormen en met veel verschillende partijen wordt samengewerkt, kiezen Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland als uitgangspunt voor de samenwerking het Randstadniveau, dat als zodanig ook door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) wordt onderscheiden als een metropolitane regio. Deze toegevoegde waarde van de Randstad blijft de inzet van de samenwerking in Europa.

De Randstad onderscheidt zich van de rest van Nederland door onder andere het (groot)stedelijke karakter, de concentratie van economische activiteiten en kennisinstellingen, de bevolkingsdichtheid, de stedelijke druk op het landelijk gebied (het zogenoemde peri-urbane karakter) en de milieu- en de mobiliteitsproblematiek. Deze Randstadstrategie Europa 2012 - 2015 herbevestigt de ingezette samenwerking, inclusief het doel daarvan, dat als volgt wordt geformuleerd:

'Het versterken van de concurrentiepositie van de Randstad in een integrerend Europa en het verbeteren van de leefkwaliteit in de Randstad'.

Om dit te verwezenlijken richt de Randstad Samenwerking zich op:

- Beïnvloeding van Europees beleid en Europese regelgeving.
- Het streven naar benutting van toekomstige Europese fondsen.
- Profilering van de Randstad in Europa.
- Kennis en kunde delen door middel van internationale samenwerking.

In 2010 stelde de Europese Raad de Europa 2020-strategie vast. Europa 2020 is de lange termijn strategie van de Europese Unie voor een sterke en duurzame economie met veel werkgelegenheid. De strategie moet ervoor zorgen dat de Europese economie zich ontwikkelt tot een concurrerende, sociale en groene kennis-economie. Op 1 januari 2014 gaat een nieuwe, zevenjarige Europese begrotingsperiode in. De Europese Commissie heeft voorstellen gedaan voor hervorming van het cohesiebeleid en het landbouwbeleid. Het landbouwbeleid zal een grote bijdrage moeten leveren aan de Europese doelstellingen op het gebied van milieu en klimaat. De cohesiefondsen moeten efficiënter worden benut en deels worden ingezet voor het realiseren van de Europa 2020-doelstellingen. Innovatie is hierbij het sleutelbegrip. De Europese Commissie heeft voor ogen dat op regionaal niveau Slimme Specialisatie Strategieën (S3) worden opgesteld, die de basis gaan vormen voor de inzet van structuurfondsen voor innovatie. Een S3 is een regionale strategie, opgesteld door overheden in nauwe samenwerking met kennisinstellingen en het bedrijfsleven, gericht op de regionale comparatieve voordelen in Europees en internationaal verband.

1.1 Randstad Samenwerking Europa

Deze Randstadstrategie Europa geeft aan op welke beleidsterreinen in de periode 2012 – 2015 in elk geval wordt samengewerkt. De vier prioriteiten komen voort uit de coalitieakkoorden van de vier Randstadprovincies, die in het voorjaar van 2011 zijn vastgesteld. Dit zijn:

1. Toekomst Regionaal Beleid: Het Europese regionale beleid stelt regio's in staat hun economie op een duurzame manier te stimuleren en de werkgelegenheid te bevorderen. Hiermee leveren regio's een actieve bijdrage aan de realisatie van de Europa 2020-strategie. Het Europese regionaal beleid wordt herzien, onder andere door verschillende fondsen samen te voegen en criteria aan te passen. Projecten die worden gefinancierd met structuurfondsen moeten een actieve bijdrage leveren aan het realiseren van de Europese doelstellingen. De Randstadprovincies willen ook na 2013 in aanmerking komen voor de structuurfondsen en zetten zich samen met de andere provincies en steden in voor het behoud hiervan. De provincies en steden weten zich hierbij gesteund door de Europese Commissie;

2. Kennis en Innovatie: Het Europees beleid tot 2020 staat in het teken van innovatie met een focus op onderzoek en ontwikkeling. In de mededeling over de Innovatie Unie roept de Europese Commissie op meer te investeren in excellentie en pleit zij voor de vorming van Innovatie Partnerschappen. Dit biedt kansen voor de Randstad als economisch sterke regio met internationaal erkende kennisinstellingen. Door inzet op brede toegang tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en de Innovatie Partnerschappen en door de opstelling van een Slimme Specialisatie Strategie kan de Randstad bijdragen aan en aansluiten bij brede EU-initiatieven op het gebied van bijvoorbeeld life sciences, agri-food, transport & logistics, cultural & creative industries en bio-based economy;

3. Duurzame leefomgeving: De Europese Commissie roept op economische groei meer te plaatsen in het licht van een duurzame benutting van hulpbronnen. In de Randstad vinden op dit terrein veel ontwikkelingen plaats: klimaatneutraal wonen, natuurinclusief bouwen, bescherming van gebieden tegen overstroming en watermanagement. De uitdaging voor de Randstad is om voor deze initiatieven Europese steun, zowel in wetgeving als in financiële middelen, zeker te stellen;

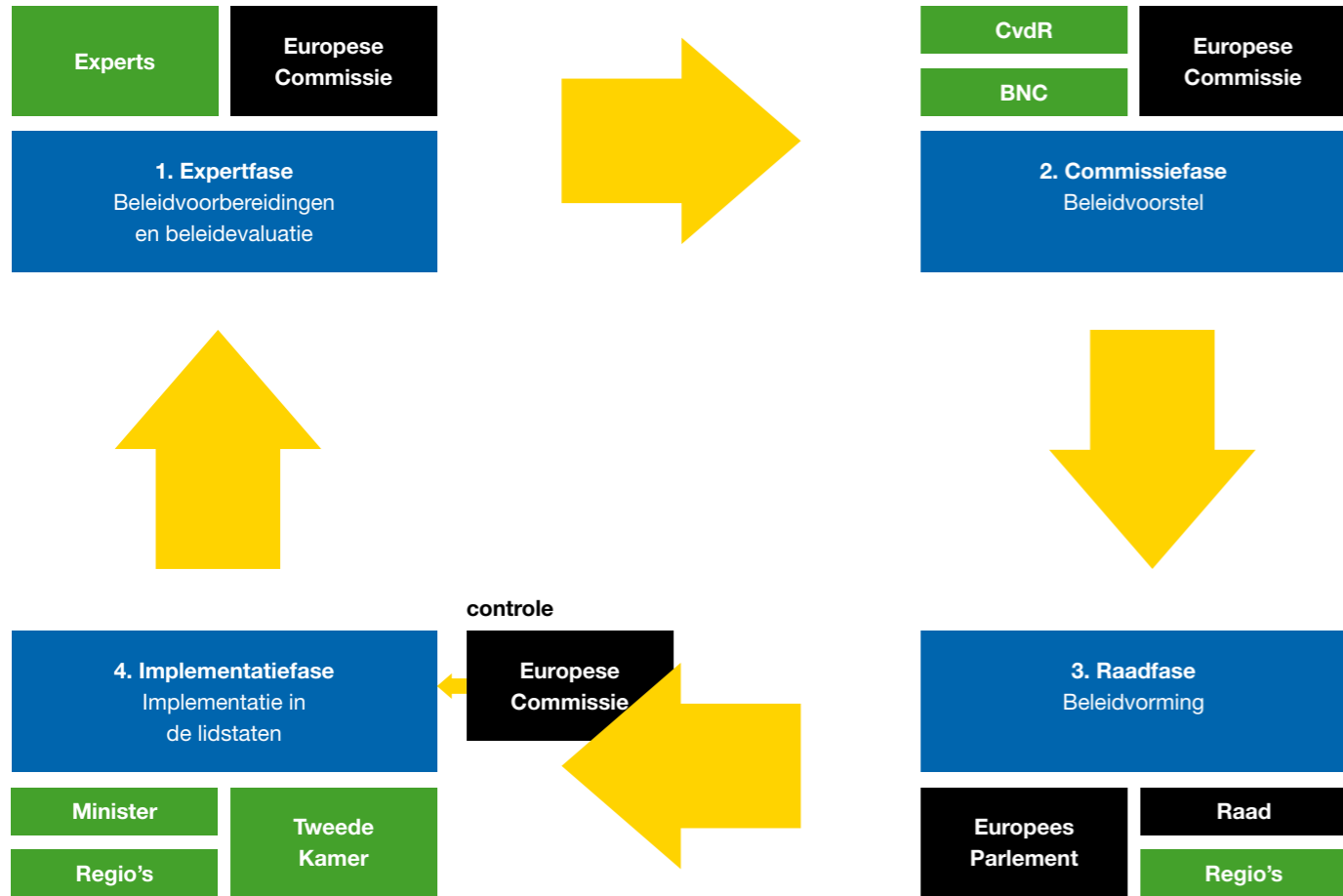
4. Landelijke gebieden onder stedelijke druk: Kenmerkend voor de Randstad is de continue interactie tussen de stedelijke agglomeraties en hun landelijke omgeving. Bij de hervorming van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zal de Randstad speciale aandacht blijven vragen voor de vitaliteit van het platteland in de stedelijke omgeving, de peri-urbane gebieden.

De samenwerking wordt jaarlijks door de colleges van de Gedeputeerde Staten uitgewerkt en geconcretiseerd in werkplannen voor de Randstadsamenwerking in Europa.

Daar waar mogelijk wordt samengewerkt met de acht andere provincies, de grote steden en andere gemeenten, het Rijk, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De vier grote steden nemen een bijzondere positie in. Op een aantal dossiers wordt gezamenlijk opgetrokken en vertegenwoordigers uit de grote steden nemen deel aan de inhoudelijke voorbereiding, beïnvloeding en uitvoering van prioritaire onderwerpen.

De beleidsbeïnvloeding wordt niet alleen gericht op de Europese instellingen, maar ook onder andere op de Tweede Kamer en de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de Europese Unie. De gehele Europese beleidscyclus wordt in ogenschouw genomen en verschillende instrumenten benut die tot de beschikking staan.

Figuur 1. Vereenvoudigde beleidscyclus Europese Unie

Stappen in de cyclus ■
 Nederlandse inbreng ■
 Europese organisatie ■

1.2 Leeswijzer

De Randstad Strategie Europa bestaat uit twee delen: in Deel I staan de gezamenlijke prioriteiten van de Randstadprovincies centraal. In dit deel wordt aandacht geschonken aan de gemeenschappelijke deler en de manier waarop ‘kritische massa’ georganiseerd wordt voor de gezamenlijke lobby richting Brussel. Deel II bestaat uit vier afzonderlijke provinciehoofdstukken. Per provincie is inzichtelijk gemaakt wat de relatie is met het eigen collegeakkoord, aan welke thema’s er naast de Randstad Samenwerking Europa wordt gewerkt en eventueel met welke andere functionele coalities dit wordt vormgegeven. Deel II kan als zodanig los gezien worden van Deel I, maar is meteen ook complementair.

In dit eerste deel van de Randstad Strategie Europa komt het volgende aan bod: Na de algemene inleiding zal in hoofdstuk twee gesproken worden over de rol van Gedeputeerde- en Provinciale Staten binnen de Randstad Strategie Europa. Vervolgens zal in hoofdstuk drie dieper ingegaan worden op de vier beleidsthema’s waarop wordt samengewerkt. In dit hoofdstuk worden de hoofddoelstellingen van de lobby uitgewerkt. Nadere uitwerking, concreetisering en eventuele aanpassing daarvan vindt plaats in de jaarlijkse werkplannen voor de Randstad Samenwerking Europa. In hoofdstuk vier worden de strategische coalities weergegeven, waarbinnen de Randstad Samenwerking Europa samen met anderen participeert. In hoofdstuk vijf wordt aandacht besteed aan de communicatie en profilering van Regio Randstad. Als laatste wordt in hoofdstuk zes de structuur van de Randstad Samenwerking Europa in kaart gebracht.

Gedeputeerde- en Provinciale Staten

De verantwoordelijkheid van de provincies voor het ruimtelijk regionaal economisch beleid groeit. Daarmee wordt voor de Randstadprovincies de verantwoordelijkheid groter de concurrentiepositie van deze regio in internationaal perspectief te behouden en versterken. Andere opgaven waarvoor de Randstad zich gesteld ziet in relatie met het vorenstaande zijn het ontwikkelen van een veilige en klimaatbestendige delta en het verbeteren van het woon- en werkklimaat in de regio door het verbinden van water, natuur en landschap met ontwikkelingen van en in het stedelijk gebied.

Europees beleid heeft invloed op de manier waarop deze uitdagingen kunnen en moeten worden opgepakt:

- Europese regelgeving heeft gevolgen voor de wijze waarop provincies hun beleid uitvoeren;
- Europese middelen helpen om provinciaal beleid te realiseren en om de samenwerking met partners binnen en buiten de regio op een hoger niveau te brengen.

De Europese uitdagingen waarvoor de provincies zich gesteld zien, overschrijden vaak provinciale grenzen en overtreffen daarmee het provinciale schaalniveau. De provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland zetten daarom de samenwerking die in de afgelopen jaren is ontstaan op Europees terrein onverminderd voort.

Aan de Randstad Samenwerking Europa ligt een samenwerkingscontract ten grondslag. Dit contract is op 1 januari 2008 door de vier Colleges van Gedeputeerde Staten (GS) aangegaan. Voor de samenwerking is het Bestuurlijk Overleg Randstad Samenwerking Europa opdrachtgever. Het bestuurlijk overleg wordt gevormd door de vier Europa-gedeputeerden, die als coördinerend gedeputeerden verantwoordelijk zijn voor de infrastructuur rondom de Brusselse lobby. Europa als zodanig is echter geen apart beleidsterrein. Europees beleid raakt veel inhoudelijke portefeuilles, daarom staan de Europa-gedeputeerden een integrale benadering van Europa voor en is er voor gekozen in deze Randstad Strategie Europa de verantwoordelijkheid inhoudelijk te delen met vakgedeputeerden op de vier prioriteiten.

De colleges van de vier Randstadprovincies stellen jaarlijks het Randstad Europa werkplan vast, dat de inzet van middelen en menskracht prioriteert en de beoogde resultaten van samenwerking expliciteert per jaar.

Provinciale Staten (PS) ondersteunen de samenwerking tussen de vier provincies en hebben een actieve rol in het opstellen van kaders voor de gezamenlijke belangenbehartiging. Zij kiezen ervoor om gezamenlijk:

- kaders te stellen voor het Europabeleid door middel van deze Randstad Strategie Europa, die wordt uitgevoerd door de gezamenlijke Colleges van Gedeputeerde Staten;

- GS te verzoeken te zorgen voor een tijdige, samenhangende en adequate informatievoorziening, zodat geborgd wordt dat zij hun kaderstellende en controlerende rollen met betrekking tot het Europabeleid uit kunnen voeren;
- zelfstandig informatie te vergaren, bijvoorbeeld vanuit het maatschappelijk middenveld, ter ondersteuning van de meningsvorming van PS en om signalen hierover aan de colleges door te geven;
- de Randstad in Europa te profileren.

Provinciale Staten kiezen ervoor de samenwerking in elk geval te richten op:

- behoud van het toekomstig regionaal beleid;
- verbetering van de concurrentiekracht van de Randstad met de focus op kennis en innovatie;
- verbetering van de leefomgeving;
- versterking van peri-urbane gebieden, het platteland in stedelijk gebied.

PS worden periodiek geïnformeerd over de voortgang op bovenstaande beleidsterreinen, middels het 'Bericht Europa'. Leden van PS wenden politieke contacten aan om bij te dragen aan de beleidsbeïnvloeding in Brussel (of Den Haag) in samenspraak met GS. De gezamenlijke PS worden door GS geïnformeerd over ontwikkelingen op andere beleidsterreinen dan de hier vermelde zodra die een Randstedelijke impact hebben.

Beleidsprioriteiten van de Randstad Samenwerking Europa

3.1 Toekomst Regionaal beleid

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de vier prioriteiten, waarop de Randstadprovincies gezamenlijk werken. Voor de prioriteiten 'Duurzame Leefomgeving' en 'Plattelandsgebieden onder stedelijke druk' geldt dat er naast hoofddoelstellingen ook enkele subdoelen zijn benoemd voor specifieke dossiers. Gezien de veelomvattendheid en breedte van beide beleidsterreinen wordt hiermee focus aan gebracht op de Randstedelijke inzet binnen deze prioriteiten.

Inleiding
Het Europese regionale beleid stelt regio's in staat om hun economie op een duurzame manier te stimuleren en de werkgelegenheid te bevorderen. Hiermee leveren regio's een actieve bijdrage aan de realisatie van de Europa 2020-strategie. De Randstadprovincies hechten daarom veel belang aan het Europese regionale beleid en de structuurfondsen. Tijdens de programmaperiode 2007-2013 ontvangt de Randstad in totaal 310 miljoen euro uit het EFRO voor regionale structuurversterking. Samen met de vier grote steden investeren de Randstadprovincies via het operationeel programma Kansen voor West (OP West) in kennis, innovatie en ondernemerschap en het attractiever maken van de regio's en steden. De vier provincies en steden in de provincies ontvangen bovendien fondsen uit Brussel voor transnationale en interregionale samenwerking (INTERREG). Het betreft hier fondsen voor projecten met regio's uit andere lidstaten op het gebied van bijvoorbeeld duurzame ontwikkeling en innovatie.

Bij de Europese structuurfondsen geldt het principe van cofinanciering. Voor iedere euro uit Brussel dient minimaal één euro uit de lidstaat zelf te worden bijgesloten. In de praktijk valt de cofinanciering hoger uit (multipliereffect). Het programma Kansen voor West kent een multiplier van drie, waardoor uiteindelijk een investeringsbudget van meer dan één miljard euro voor zeven jaar ter beschikking staat. Opvallend hierbij is dat het grootste deel van de cofinanciering afkomstig is uit het bedrijfsleven en kennisinstellingen. Een duidelijk signaal dat er binnen de regio behoefte bestaat aan Europese fondsen voor regionale ontwikkeling.

3.1 Toekomst Regionaal beleid

Op weg naar een nieuwe periode structuurfondsen (2014-2020)

De Randstadprovincies willen ook na 2013 in aanmerking komen voor de structuurfondsen en zetten zich samen met de andere provincies en steden in voor het behoud hiervan. De provincies en steden weten zich hierbij gesteund door de Europese Commissie, die in haar voorstellen voor het toekomstige beleid voorstelt alle regio's in de EU ook na 2013 in aanmerking te laten komen voor structuurfondsen. Het Europees Parlement steunt dit voorstel, in tegenstelling tot de Nederlandse regering die geen voorstander is van structuurfondsen voor regio's in rijke lidstaten.

De Randstadprovincies zijn er daarom van overtuigd dat de structuurfondsen ook na 2013 richting Nederland komen. De Randstadprovincies zetten daarom in op een substantieel budget voor de Randstad en goede voorwaarden voor de investeringen. Behoud van het regionale beheer van de structuurfondsen is hierbij één van de speerpunten. De Randstadprovincies troffen in 2011 de eerste voorbereidingen voor de nieuwe programmaperiode. In de volgende periode (2014-2020) zal het Europese regionale beleid sterk geconcentreerd worden op het realiseren van de Europa 2020-strategie. Innovatie is hierbij een sleutelthema en wordt als een verplichte prioriteit voor de rijke regio's in de EU opgevoerd. De Europese Commissie stelt hierbij de voorwaarde dat regio's eerst een Slimme Specialisatie Strategie opstellen, alvorens zij met structuurfondsen op innovatie mogen inzetten. Hier werken wij samen aan met de vier grote steden. De keuzes die hierbij gemaakt worden zijn leidend voor het uiteindelijke operationele programma voor de periode 2014-2020 (zie ook het thema 'Kennis en innovatie').

Tot eind 2012 begin 2013 onderhandelen Parlement, Raad en Commissie over het budget en het wettelijke kader (verordeningen) voor het nieuwe Europese regionale beleid. 2013 staat in het teken van het opstellen van nieuwe operationele programma's die in 2014 – na goedkeuring door de Commissie – van start gaan.

Doelstellingen

De doelstellingen van de Randstadprovincies op het gebied van Europees regionaal beleid zijn:

- behoud van het regionale beheer van het nieuwe structuurfondsenprogramma;
- beschikbaar krijgen van een substantieel deel van de nationale 'enveloppe' van Europese structuurfondsen voor de Randstad. Daaraan gekoppeld het organiseren van voldoende cofinanciering voor 2014-2020;
- opstellen van een nieuw operationeel programma voor het landsdeel West.

3.2 Kennis en Innovatie

Inleiding

De Randstad levert met zes vooraanstaande universiteiten, kennisallianties en diverse Randstedelijke clusters met brede EU-initiatieven (life sciences, food & flowers, transport & logistics, cultural & creative industries, bio-based economy) een belangrijke bijdrage aan Europese doelstellingen op het vlak van kennis en innovatie.

Voor de Randstad bestaan drie economische visies, die van de MetropoolRegio Amsterdam, van de provincie Utrecht en van de Zuidvleugel. Het beleid van de Europese Commissie dwingt regionale partners om focus aan te brengen in hun keuzes op het gebied van innovatie. Om de binnen de Randstad aanwezige kennis, kracht en potentie optimaal te benutten, is nauwe samenwerking tussen provincies en de vier grote steden in Randstadverband een vereiste. Op deze manier bundelen we onze krachten en zo komen we in aanmerking voor financiële steun uit Europa.

Op weg naar een Innovatie(ve) Unie

De Europese Commissie plaatst de Europese begroting vanaf 2014 in het teken van het investeren in onderzoek en ontwikkeling en in innovatie. Een nieuwe strategie voor onderzoek en innovatie, genaamd Horizon 2020, wordt de opvolger van het Zevende Kaderprogramma voor Onderzoek & Ontwikkeling (KP7), het Kaderprogramma voor Concurrentievermogen (CIP) en het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT). Hiermee wil de Europese Commissie een samenhangende reeks van instrumenten creëren op het gebied van innovatie. De Horizon2020 strategie zal moeten leiden tot het bereiken van misschien wel de belangrijkste doelstelling van de Europa 2020-strategie: 'het worden van een Innovatie Unie'. Een bedrag van 80 miljard euro wordt voor de begrotingsperiode 2014-2020 geraamd voor investeringen in innovatie, onderzoek en ontwikkeling. Het meer investeren in excellentie betekent kansen voor economisch sterke regio's met kennisinstellingen van internationale naam en faam, zoals de Randstad. Deze kennisinstellingen en ook grote bedrijven met hun onderzoeksbudgetten zijn doorgaans heel goed in staat om elkaar én de weg naar de Europese onderzoeksprogramma's te vinden. Daar waar nodig zal de Randstad brede toegang tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en de nieuwe onderzoeksprogramma's die onder de Horizon 2020 strategie tot stand komen bepleiten.

Zowel de Europese Commissie als het Nederlandse kabinet constateren een lacune in de aansluiting tussen het midden- en kleinbedrijf (MKB) en de kennisinstellingen. De Randstadprovincies willen deze lacune helpen dichten. Wij willen samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennisinstellingen stimuleren om innovatieve projecten te starten die leiden tot versterking van het concurrentievermogen van de regio.

De Europese Commissie wil in de nieuwe programmaperiode meer synergie tussen de fondsen voor Onderzoek & Innovatie en die voor Regionaal Beleid. In dit verband is van belang dat de Commissie toe wil naar regionale innovatiestrategieën, de zogeheten Slimme Specialisatie Strategieën. Een S3 is een regionale strategie, opgesteld door overheden in nauwe samenwerking met kennisinstellingen en het bedrijfsleven, gericht op de regionale comparatieve voordelen in Europees en internationaal verband. In dat kader werken de Randstadprovincies en de vier grote steden, in nauwe samenwerking met partners als het Rijk (in verband met het Topsectorenbeleid) en kennisinstellingen, in 2011 en 2012 aan een S3 voor West-Nederland. Het gaat hierbij vooral om het selecteren van die sectoren die kansrijk zijn op EU- en wereldschaal en waarbij de investeringen met EU-fondsen een meerwaarde kunnen betekenen. De S3 voor West-Nederland vormt de opmaat naar een nieuw EFRO-programma voor de periode 2014-2020.

Doelstellingen

- in 2012 is een S3 gereed, die gericht wordt ingezet voor het opstellen voor investeringen in innovatie ten laste van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO);
- in de toekomstige Horizon 2020 strategie voor onderzoek en innovatie is een regionale component opgenomen;
- andere programma's en fondsen op het vlak van onderzoek en innovatie (Horizon 2020) voor Randstedelijke initiatieven (naast EFRO) worden optimaal benut;
- het European Regions Research & Innovation Network (ERRIN) wordt benut voor beleidsbeïnvloeding en voor deelname aan regionale innovatieprojecten.

Inleiding

Een duurzame en bereikbare Randstad waar het goed wonen, werken en leven is, is een gemeenschappelijk leidend thema voor de vier Randstadprovincies. De Randstad wil economisch groeien met oog voor kwaliteit en duurzaamheid. Door de continue schaarste aan middelen zijn er veel initiatieven ontwikkeld die duurzaamheid beogen en waarbij een goede balans tussen economie en ecologie geborgd is. Voorbeelden zijn klimaatneutraal wonen, bescherming van gebieden tegen overstroming, watermanagement, integrale duurzame gebiedsontwikkeling, een programmatische aanpak voor duurzame verbetering van het leefklimaat, bio-based economy en het stimuleren van duurzame energie.

Op weg naar groene economische groei - onafhankelijk van natuurlijk hulpbron-gebruik - in 2050

Op het gebied van duurzaamheid heeft Europa veel beleid en regelgeving ontwikkeld en zal dit blijven doen. De Europese ambities voor duurzaamheid in de Europa 2020-strategie zijn groot. Het doel van de (Europa 2020) kernprioriteit 'Resource Efficiency' is de economische groei los te koppelen van hulpbron- en energiegebruik, het terugdringen van CO₂ emissies en het versterken van concurrentiekracht en de energievoorziening. In een bijbehorend actieplan en een Europese Routekaart 2050 voor een koolstofarme economie worden nieuwe Europese initiatieven aangekondigd, die provinciale beleids- en uitvoeringstaken raken:

- Wetgeving: herziening van de Kaderrichtlijn Water (2011), de Grondwaterrichtlijn (2012), de Richtlijn luchtkwaliteit (2013), de Kaderrichtlijn bodem, Richtlijn Afvalstortplaatsen (2014) en de Richtlijn Omgevingslawaa. De implementatie van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen en vernieuwing van Omgevingsrecht;
- Beleid: beleid is aangekondigd op de thema's landgebruik (2014), ecologische hoofdstructuren en natuurherstel (2012), geen netto-natuurverlies meer (2015), klimaatmitigatie- en adaptatiebeleid de toepassing en effectiviteit Milieu Effect Rapportage (MER), het 7^e Milieu Actie Programma, de Blauwdruk Europees Waterbeheer (2012), Implementatie van EU milieuwetgeving en beleid en het Witboek Transport (2011);
- Financiering: Op het gebied van Europese cofinanciering vanuit de Europese Investeringsbank en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling is de komende jaren een accentverschuiving naar investeringen in energie (efficiëntie), klimaat en schoon vervoer.

Doelstellingen

De uitdaging is in Europa (beleidsmatige en financiële) coalitiegenoten te vinden voor initiatieven die de Randstad neemt en bevorderen dat economische groei van de Randstad kan samengaan met hoge ambities voor duurzaamheid, milieu, water, klimaatadaptatie en ecosysteemdiensten en duurzame energie:

- proactief beïnvloeden van nieuwe EU beleidsinitiatieven in de fase van beleidsvoorbereiding impact assessment;
- de inzet van de Randstad bij nieuwe Europese regels of wijziging van bestaande regels is gericht op uitvoerbaarheid, zowel procedureel als qua normstelling; in de fase van voorbereiding wordt door Europa al gekeken naar haalbaarheid en kostenbesparing in provinciale implementatiefase;
- meer aandacht vanuit Europa voor implementatie van de Europese regelgeving, zowel qua omzetting, uitvoering als handhaving, waarbij een gelijk speelveld in alle lidstaten voorop staat;
- advisering voor het beter benutten van en lobby voor creëren van Europese fondsen en financiële faciliteiten op dit gebied door de Randstadprovincies.

Subdoelen:

- aangeven waar de huidige richtlijnen uitvoeringsproblemen opleveren (bereiken van bepaalde grenswaarden binnen de deadline) voor de Randstad en oplossingen (regionale best practices) aandragen aan de Commissie als input voor de review van het Luchtpakket in 2013;
- in de herziene Richtlijn Luchtkwaliteit flexibiliteit inbouwen voor regionaal maatwerk voor implementatie;
- EU-instrumenten (financieel, wetgevend) moeten meer bijdragen aan luchtkwaliteit verbetermaatregelen in de regio;
- EU moet bronmaatregelen treffen om luchtkwaliteit aan te pakken (bijv. Euro standaards, realistische test cycli, banden en remmen, gebouwen, industrie, schone brandstoffen);
- betere afstemming tussen EU luchtbeleid en EU sectorbeleid (transport, industrie) enerzijds en nationaal, regionaal en lokaal beleid anderzijds.

3.3 Duurzame leefomgeving

De komende jaren is het dossier ‘Herziening van EU luchtkwaliteit beleid (2013)’ prioritair, omdat de te verwachten impact groot is voor de Randstadprovincies. Tot 2013 gaat het om het beïnvloeden van de voorbereiding van het initiatief door de Europese Commissie, daarna om het beïnvloeden van de besluitvorming door Europees Parlement en Milieuraad. Er zal samen met andere regio’s met vergelijkbare luchtproblematiek worden opgetrokken in het AIR netwerk (Air-Quality Initiative of Regions). In dat kader wordt onder meer een gezamenlijk position paper opgesteld.

Andere dossiers waarover de komende jaren in Randstadverband voorstellen voor gezamenlijke aanpak worden voorgelegd zijn naar verwachting:

- Omgevingslawaa: er loopt een evaluatie en op basis daarvan komen er mogelijk nieuwe voorstellen voor de aanpak. Zeker als er normstelling komt heeft dat effect op de Randstadprovincies;
- Watermanagement en klimaatadaptatie: er komen uitwerkingsactiviteiten in zowel het kader van de Blueprint Water als het Witboek Klimaatadaptatie. Een aantal daarvan hebben waarschijnlijk in de ruimtelijke ordening van een druk bevolkt gebied als de Randstad impact;
- (Duurzame) mobiliteit. Er komen uitwerkingsactiviteiten van het Witboek Transport. Een aantal daarvan hebben mogelijk gevolgen voor de aanpak van de mobiliteit in de Randstad provincies (duurzame stedelijke mobiliteit, concessies OV, beprijzing).

Naast het beïnvloeden van de beleids- en wetgevende Europese dossiers, wordt inzet gepleegd op de financiering van activiteiten op milieu- en klimaatgebied. Daarbij gaat het om (co)financiering vanuit Europese fondsen en faciliteiten van de Europese Investeringsbank op het terrein van energie-efficiency, hernieuwbare energie, beperking uitstoot broeikasgassen en schoon transport.

3.4 Landelijke gebieden onder stedelijke druk

Inleiding

Een belangrijk kenmerk van de Randstad is de continue interactie tussen de stedelijke agglomeraties en hun landelijke omgeving. De specifieke omstandigheden in de Randstad zoals relatief hoge grondprijzen, stedelijke druk, bodemdaling, slechte verkaveling, hoge grondwaterstand, de grote biodiversiteit, cultuurhistorie en de aanwezigheid van meer dan zes miljoen inwoners vragen om een specifieke aanpak voor het gebied. De grondgebonden landbouw maakt een groot deel uit van het totale landbouwareaal in de Randstad. Ook in de toekomst zal het aandeel grondgebonden landbouw, en daarmee de impact van het Europees landbouwbeleid in de Randstad groot blijven. De natuur en cultuurhistorische waarden van het landelijk gebied zijn van grote betekenis voor de Randstad.

De Randstadprovincies hechten veel belang aan een Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) dat de vitaliteit van het platteland in stedelijke omgevingen bevordert en de diversiteit van en binnen peri-urbane gebieden beschermt. In de programmeringsperiode 2007-2013 ontvangen de Randstadprovincies ongeveer 178 miljoen euro via het plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 2) (via het principe van cofinanciering).

Op weg naar de nieuwe periode van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (2014-2020)

Het huidige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) is opgebouwd uit twee pijlers: een 1^e pijler voor directe inkomenssteun aan boeren en een 2^e pijler voor plattelandsontwikkeling (POP). Het landbouwbeleid gaat na 2013 op de schop. Voor de nieuwe periode 2014-2020 zal het GLB moeten bijdragen aan nieuwe uitdagingen als de Europa 2020-doelstellingen en slimme en duurzame groei. Er is een koers ingezet waarin de landbouw meer markt geïntereerd moet produceren. De afschaffing van de melkquotering is hierin een belangrijke maatregel voor de Randstad. De subsidies worden meer gericht op de Europa 2020 strategie. Verdergaande verduurzaming wordt gezien als een onderscheidende kracht ten opzichte van landbouw in andere werelddelen. Thema's als klimaat, biodiversiteit, energievoorziening, watermanagement en innovatie worden nadrukkelijk gekoppeld aan landbouw. Het financieringssysteem voor de landbouw wordt daarop aangepast. De vraag is aan de orde welke landbouwactiviteiten, op welke wijze, beloond kunnen worden en of agrariërs uit onze streek op financiële steun kunnen rekenen. Uitgangspunt is, en blijft, dat het EU-beleid moet zorgen voor een gelijk speelveld en concurrentiekracht in de mondiale voedselvoorziening.

Vergeleken met andere metropolen is het landelijke gebied in de Randstad op korte afstand vanuit de steden bereikbaar. Het is goed toevoegen in het landelijke gebied met cultuurhistorische dorpen, steden, polders en monumenten zoals de Stelling van Amsterdam (UNESCO werelderfgoed) en de Nieuwe Hollandse waterlinie. De aanwezige natuur- en recreatiegebieden en cultuurhistorische landschappen zoals de veenweiden in het Groene Hart en Laag Holland dragen in belangrijke mate bij aan het aantrekkelijke internationale vestigingsklimaat, recreatie en toerisme. Dit is een belangrijke basis voor de versterking van de werkgelegenheid in de Randstad. De kwaliteit van het landelijke gebied en daarmee ook het economisch vestigingsklimaat staat echter onder druk. Door de dichtheid van de verstedelijking en de infrastructuur dient het buitengebied veiliger en aantrekkelijker te worden ontsloten, vooral voor fietsers en wandelaars. De toenemende bevolkingsgroei vraagt om meer recreatievoorzieningen, variërend van parken in de stedelijke uitbreidingsgebieden en nieuwe recreatiegebieden aan de stadsrand tot een uitgebreid netwerk van fiets- en wandelpaden en vaarroutes verweven in het agrarisch landschap. Hierdoor ontstaat een belangrijke impuls nieuwe werkgelegenheid.

3.4 Landelijke gebieden onder stedelijke druk

De natuurwaarden in het agrarisch gebied lopen terug door de intensieve landbouw. Het beheer van de natuurreservaten, waaronder Natura2000 gebieden zoals duinen, moerassen en veenweiderreservaten heeft te maken met toenemende beheerkosten. Middelen schieten tekort waardoor natuur en landschap dreigen te verruigen en verrommelen. In dat kader is het van belang dat het Europese biodiversiteitsbeleid en het GLB zich met name op deze gebieden in de Randstad richten. Dat is van belang voor de internationaal belangrijke natuur, de bewoners van de Randstad en het economisch vestigingsklimaat.

Doelstellingen

- Het zorgdragen voor een landschappelijk en recreatief aantrekkelijk landelijk gebied (een vitaal platteland) voor de inwoners en bezoekers, mede als versterking van het economisch vestigingsklimaat;
- Het zorgdragen voor behoud en herstel van biodiversiteit in het agrarisch gebied en de Natura2000 gebieden;
- Zorgen voor een sector- en gebiedsgerichte sturing op de grondgebonden landbouw in de Randstad vanuit het toekomstige GLB, met name de mogelijkheden die ontstaan voor differentiatie van de 1^e pijler gelden kunnen een belangrijke bijdrage geven aan een duurzame positie van de landbouw, mede gelet op de te verwachten intensivering die ontstaat als gevolg van de afschaffing van de melkquotering, door samenwerking tussen het Rijk, de Randstadprovincies en regionale partijen en de sector. Kavelstructuurverbetering is hierbij een belangrijk instrument;
- Er moet voldoende ruimte zijn voor agrariërs in de Randstad om verbredingsactiviteiten te ontplooiën en andere bedrijfsstrategieën te ontwikkelen gericht op het benutten van de nabijheid van de stad. De vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied vergt meer aandacht en ondersteuning.

Bovenstaande kan gerealiseerd worden door in te spelen op de voordelen van een stad in de nabijheid en door de aanwezigheid en de voordelen van lokale en regionale voedselsystemen te benutten.

Subdoelen:

- Ondersteuning en erkenning krijgen vanuit de Europese Unie en via het nationale beleid voor de versterking van de vitaliteit van het platteland in de Randstad en daarmee ook het belang aangeven van een economisch rendabele landbouw rond de stad (lees Randstad);
- Doelmatige en efficiënte regelingen voor de landbouw stimuleren in maatschappelijk waardevolle gebieden van de Randstad via onder meer groenblauwe diensten. Het werken met gebiedscollectieven kan meer verantwoordelijkheid in het gebied leggen en leiden tot een groter draagvlak en participatie voor maatregelen;
- Middelen voor integraal plattelandsbeleid en verbredingsactiviteiten (transitie naar plattelandondernemerschap, meer ketensamenwerking en publiek-private samenwerking).

Op weg naar de nieuwe periode van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (2014-2020)

De ontwikkeling van het beleid water, energie, klimaat en biodiversiteit en het Europese landbouwbeleid voor 2014-2020 wordt mede vorm gegeven door de inbreng van onder andere onze nationale regering. De Regio Randstad zal daarom gerichte en goed gecoördineerde lobbyactiviteiten ondernemen zowel op nationaal als Europees niveau. Afhankelijk van de situatie wordt strategisch opgetrokken met onder andere het IPO, de Unie van Waterschappen, de VNG, Europese partnerregio's, Europese koepelorganisaties of in PURPLE verband (Peri Urban Regions Platform Europe) om meer 'kritische massa' in Brussel of Den Haag in te brengen en de invloedsmogelijkheden te vergroten.

Strategische coalities

De afzonderlijke Randstadprovincies vormen slechts één van de 271 regio's in de Europese Unie. Met een veelvoud aan regionale bestuurslagen die op enige wijze vertegenwoordigd of aanwezig zijn in Brussel, is het zaak als Randstadregio in Brussel de krachten te bundelen om serieus te worden genomen en een vuist te kunnen maken bij beleidsbeïnvloeding.

Om de Randstadambities door te laten klinken in toekomstig Europees beleid, is een proactieve, realistische en breed gedragen inzet gewenst. Hiervoor werkt de Randstad aan beleidsbeïnvloeding via onder andere het gezamenlijk optrekken in het Interprovinciaal Overleg (IPO), het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) verband en de bestuurlijke afvaardiging in het Comité van de Regio's.

4.1 Het Interprovinciaal Overleg

In 2011 heeft het IPO een transitie ondergaan. 'Europa' is benoemd als facetbeleid, net als bijvoorbeeld milieu. Dit houdt in dat Europa op alle dossiers betrekking heeft. Er bestaan binnen het IPO vier adviescommissies. Deze zijn: vitaal platteland, regionale economie en energie, regionale bereikbaarheid en openbaar vervoer, duurzame ruimtelijke ordening en waterbeheer. Dat Europa integraal wordt benaderd is een positieve ontwikkeling en in lijn met de Randstad strategie waar integraliteit ook centraal staat.

4.2 Het Huis van de Nederlandse Provincies

De vereniging Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) is een samenwerking van de 12 individuele provincies en het IPO. De gecoördineerde lobby op locatie wordt mede uitgevoerd vanuit het Randstadkantoor in Brussel, vanwaar de contacten met onder meer de Europese Commissie, de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland en het Europees Parlement worden onderhouden.

Letterlijk biedt het HNP een onderkomen en gezamenlijke faciliteiten voor de in Brussel actieve bestuurders en ambtenaren uit de 12 provincies. De samenwerking gaat echter aanzienlijk verder dan op facilitair gebied. Op een aantal Europese dossiers is een gezamenlijke en eenduidige opstelling van de Nederlandse provincies mogelijk, hetgeen meer effect sorteert en in Brussel meer gewicht in de schaal legt. Bestuurders en ambtenaren treden hierbij op namens de twaalf provincies.

In IPO-verband wordt jaarlijks een HNP-werkplan vastgesteld, waarin wordt bepaald op welke dossiers in dat jaar gezamenlijk wordt opgetrokken en waarvoor door de provincies aan de gezamenlijkheid bestuurlijke en ambtelijke capaciteit beschikbaar wordt gesteld. De Randstedelijke inzet wordt daarbij bepaald door de inhoud van de Randstadstrategie Europa 2012-2015 en het jaarlijkse werkplan, waarin de belangrijkste van deze dossiers ook zijn opgenomen. De samenwerking betekent geen overlap van activiteiten maar is aanvullend en versterkend.

4.3 Het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's (CvdR) is een adviesorgaan van regionale en lokale vertegenwoordigers van de lidstaten. Consultatie van het Comité door de Europese Commissie over Europese beleidsvoorstellen die een regionale en of lokale uitwerking hebben, maakt deel uit van de formele besluitvormingsprocedure van de Europese Unie (basis Verdrag van Lisabon). Het Comité adviseert de Europese Commissie en het Europees Parlement daarnaast ook ongevraagd over Europese beleidsvoorstellen die regionaal en lokaal beleid betreffen.

De Randstadprovincies bezetten twee van de zes voor de Nederlandse provincies beschikbare vaste zetels, één zetel in de commissie territoriale samenhang (COTER), één zetel in de commissie natuurlijke hulpbronnen (NAT) in het Comité en leveren twee plaatsvervangende leden in de commissie onderwijs, jeugd, cultuur en onderzoek (EDUC) en de commissie economisch en sociaal beleid (ECOS). Er is in beginsel sprake van roulatie van het lidmaatschap van het CvdR per collegeperiode van de provincies. Deze roulatie heeft tot gevolg dat in de periode 2011-2015 de provincies Flevoland en Utrecht de vaste leden van het CvdR leveren. Zowel de vaste als de plaatsvervangende leden van het Comité zijn lid van één van de adviescommissies van het CvdR. In deze commissies vindt de werkelijke discussie en standpuntbepaling plaats. Het CvdR beperkt zich in de plenaire vergaderingen veelal tot het vaststellen van haar adviezen.

Door actief en slim te opereren kan dit orgaan worden benut voor het realiseren van de provinciale ambities en doelen. Het Comité van de Regio's vervult een rol als spreekbuis van de decentrale overheden in Europa. Bestuurlijke deelname kent de volgende mogelijkheden:

- Door rapporteurschappen op dossiers die voor de Randstad van belang zijn of door namens de politieke fractie woordvoerder te worden, kan de Randstad zijn stempel drukken op de standpunten van het CvdR;
- Door in de voorfase mee te denken over nieuwe wetgeving, kan op voorhand rekening worden gehouden met de uitvoering op decentraal niveau;
- Het Comité is een belangrijk platform dat toegang biedt tot belangrijke 'decision makers' in Brussel;
- Het CvdR biedt mogelijkheden als platform voor netwerken en lobbyen. Er kunnen partners gevonden worden voor andere netwerken waarin de Randstadprovincies deelnemen, de prioriteiten van de provincies kunnen zo via verschillende kanalen in beeld worden gebracht en actief opereren biedt exposure in de eigen regio.

De coördinatie van de inbreng in het Comité van de Regio's gebeurt door het IPO in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

4.4 Beïnvloedingskanalen

Naast actieve inzet via het IPO en het Comité van de Regio's beschikt de Randstad over andere instrumenten waarmee de Randstad een bijdrage levert aan de Europese beleidscyclus.

Als één van de grote regio's participeren wij in regionale netwerken. In deze netwerken wordt kennis uitgewisseld, maar ook inhoudelijke bijdragen ontwikkeld om bij te dragen aan de Europese beleidscyclus, zowel in de voorbereidingsfase als de uitvoering en implementatie. De belangrijkste netwerken waar de Randstad Samenwerking lid van is, zijn PURPLE (Peri Urban Regions Platform Europe), AIR (Air-Quality Initiative of Regions) en ERRIN (European Regions for Research and Innovation Network). Zie hiervoor ook hoofdstuk drie. In de initiële fase van een voor de Randstad relevant voorstel van de Commissie reageert de Randstadsamenwerking op groen- en witboeken en consultaties, als Randstad of in IPO-verband. Zodra voorstellen van de Commissie komen, wordt bijgedragen aan de zogenaamde Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) fiches via het IPO, een interdepartementale samenwerking van het Rijk. Het proces wordt gevolgd, zodra het voorstel in behandeling is bij de Raad, via de Permanente Vertegenwoordiging (PV) en de Tweede Kamer alsmede via het Europees Parlement. Zodra een voorstel is geïmplementeerd worden ontwikkelingen gevolgd. In samenwerking met het HNP wordt bekeken of het volgen van Europese ontwikkelingen via comitologie relevant en effectief is.

In Randstadverband worden kleinschalige inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd, allianties aangegaan en met betrokkenen opgetrokken zodra het bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen.

Profilering van de Randstad

5.1 Twintigjarig bestaan Randstad Samenwerking Europa

De Randstadprovincies profileren zich continue tijdens haar dagelijkse werkzaamheden. Dit gebeurt door Provinciale Staten, het bestuur van de Randstad EU-samenwerking, vakgedeputeerden, de medewerkers zowel in Brussel als in de provincies alsmede de Randstadcoördinator. Dit doen zij door actief bij te dragen aan de onderwerpen die de Randstadprovincies centraal stellen. Deze profilering heeft plaats op verschillende momenten tijdens de gehele beleidscyclus en op verschillende niveaus alsmede via verschillende instrumenten waarin de betrokkenen participeren dan wel toegang toe hebben. De professionaliteit en kwaliteit van deze mensen is het beste visitekaartje van de Randstadsamenwerking in Brussel.

Naast deze dagelijkse profilering doen zich tussen 2012 en 2015 verschillende tijdstippen voor waar de Randstad zich kan positioneren. Een aantal wordt hieronder genoemd.

In 2013 bestaat de Randstad samenwerking Europa 20 jaar. Tijdens de afgelopen twee decennia hebben de vier provincies de Randstad als een belangrijke gesprekspartner in Brussel op de kaart gezet. De Randstad is een sterk merk in 'het Brusselsese'. Dit jubileum wordt aangegrepen een event te organiseren aan het eind van 2013. Het event is gekoppeld aan één van de prioriteiten van de Randstadsamenwerking.

5.2 Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie 2016

De Randstadprovincies proberen al in een vroegtijdig stadium mee te denken met de Europese instellingen. In de tweede helft van 2016 is Nederland voorzitter van de Europese Unie. Een voorzitter kan dat aangrijpen een onderwerp te agenderen. Als Randstadprovincies is het belangrijk hier in een vroeg stadium aandacht aan te besteden, een onderwerp te inventariseren, af te tasten of het op instemming kan rekenen en het onderwerp vervolgens te agenderen bij het Rijk. Tijdens de periode 2012-2015 wordt geïnventariseerd, afgetast en mogelijk geagendeerd. Hiertoe wordt een actieplan uitgewerkt. Het actieplan wordt concreet in jaarlijkse werkplannen van Randstadsamenwerking.

5.3 Randstadmonitor

De Randstadsamenwerking heeft in 2004 de Randstadmonitor in het leven geroepen. TNO voorziet hiervoor in de cijfers, neergelegd in een achtergrondpublicatie de 'Top 20 van Europees stedelijke regio's; Randstad Holland in Europees perspectief'. Het inhoudelijk uitgangspunt van de Randstadmonitor is het monitoren van de concurrentiepositie van Randstad Holland in Europees verband. De concurrentiepositie betreft de onderdelen economie, bereikbaarheid, innovatie, sociale kenmerken en leefbaarheid. Het doel van de Randstadmonitor is het signaleren van ontwikkelingen. Sinds 2011 is het ministerie van Infrastructuur en Milieu drie jaar lang opdrachtgever van de monitor. De monitor verschijnt opnieuw in 2012 en 2013. Voor de profilering van de Randstad is het belangrijk dat de monitor ook na 2013 verschijnt. Randstad Brussel maakt jaarlijks een eigen compacte publicatie van deze monitor 'De Randstadmonitor', een statistisch zakboekje. De consequente vergelijking met andere Europese metropolen houden politici en beleidsmakers alert.

5.4 Europese projecten

Projecten dragen bij aan zichtbaarheid van organisaties en instellingen. Binnen de Randstad vinden honderden Europese projecten plaats. Binnen Randstadverband wordt besproken of de Randstad zelf ook aan Europese projecten zou moeten deelnemen. Projecten dragen bij aan positionering en profilering maar vragen ook om capaciteit. De Randstad participeert bijvoorbeeld in 2011 en 2012 in het Regional Integrated Strategies in Europe (RISE) project binnen European Observation Network for Territorial Development and Cohesion (ESPON) waarin het identificeren en uitwisselen van ontwikkelingen en best practices voor het opstellen van regionale integrale strategieën centraal staan.

Doelstellingen

- De Randstadsamenwerking identificeert mogelijke onderwerpen die tijdens het EU voorzitterschap van Nederland in 2016 centraal zouden kunnen staan. Het onderwerp wordt uitgewerkt in een actieplan. De Randstadsamenwerking agendeert het gekozen onderwerp zodat het tijdens het voorzitterschap van 2016 centraal staat;
- De Randstadmonitor verschijnt ook na 2013;
- In 2012 is het communicatieplan Randstad Samenwerking Europa gereed.

De ambitie van de Randstad Regio is te komen tot een duurzame en bereikbare regio waar het goed wonen, werken en leven is.

Werkwijze Randstad Samenwerking Europa

6.1 De voorzitter

De integrale benadering die de Randstadsamenwerking voorstaat, vraagt om een duidelijke afbakening van rollen van de betrokkenen.

De voorzitter is verantwoordelijk voor de gehele Randstadsamenwerking in Europa. Zij bewaakt de voortgang van de strategie en spreekt haar collega-gedeputeerden, zowel Europa- als vakgedeputeerden, aan op de voortgang van de samenwerking.

De voorzitter is verantwoordelijk voor de coördinatie van het HNP/IPO. Deze is belangrijk gezien de transitie die het IPO heeft ondergaan. De werkzaamheden van de Randstadsamenwerking en de werkzaamheden van het IPO moeten op elkaar aansluiten. Deze moeten elkaar versterken en niet tegenwerken. Voor het functioneren van de Randstad is het belangrijk dat het IPO/HNP goed functioneert, transparant is en ondersteuning biedt aan de leden van het Comité van de Regio's. De voorzitter overlegt hierover ook met collega IPO bestuursleden binnen en buiten de Randstad.

De Randstad omvat vier provincies. In deze provincies liggen de vier grote steden. Goede samenwerking is belangrijk. De voorzitter zorgt er samen met collega's voor dat deze samenwerking goed verloopt. De Randstad is een sterk merk. De voorzitter is 'het gezicht' van de Randstad zowel naar de Provinciale Staten als naar buiten toe. Hierin wordt de voorzitter gesteund door collega-gedeputeerden.

6.2 EU coördinerend gedeputeerden

De EU-gedeputeerden zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke uitvoering van één van de vier thema's die centraal staan in de Randstadsamenwerking. Zij zorgen er, samen met hun collega-vakgedeputeerden voor, dat de doelstellingen zoals die zijn geformuleerd in de Randstadstrategie, worden gerealiseerd. De vier EU-gedeputeerden hebben een positie in het Comité van de Regio's. Als lid van de verschillende commissies kunnen de doelstellingen van de Randstad in verschillende commissies worden ingebracht. De EU-gedeputeerden nemen een actieve rol in in het Comité van de Regio's.

6.3 Vakgedeputeerden

De vakgedeputeerden verzorgen de inhoudelijke inbreng en uitvoering van de Randstadstrategie. Aansluiting bij en terugkoppeling naar de EU coördinerend gedeputeerden is belangrijk omdat zij eindverantwoordelijk zijn voor de realisatie van één van de vier thema's en hierover terugkoppelen tijdens het Bestuurlijk Overleg Europa.

provincie	EU Gedeputeerden	Rol P4	Portefeuille P4 EU	Rol vakgedeputeerden	CvdR
Flevoland	Anne Blik		Duurzame Leefomgeving Coördinatie AIR	Jaap Lodders (Milieu/FL) Tjeerd Talsma (NH) Ralph de Vries (UT) Rik Jansen (ZH)	Lid NAT
Noord Holland	Elvira Sweet	Voorzitter Coördinatie, HNP/IPO Relatie P4/G4 Comité van Toezicht Kansen voor West	Platteland onder Stedelijke druk Coördinatie PURPLE	Jaap Bond (Groen/NH) (vertegenwoordiger Randstad PURPLE) Jan-Nico Appelman (FL) Bart Krol (UT) Han Weber (ZH)	plv. Lid ECOS
Utrecht	Ralph de Vries	Coördinatie P4 inbreng CvdR Personeel P4	Toekomst Regionaal Beleid Coördinatie ESPON/RISE	Remco van Lunteren (EZ/UT) Jan-Nico Appelman (FL) Jan van Run (NH) Govert Veldhuijzen (ZH)	Lid COTER
Zuid-Holland	Rogier van der Sande	Secretariaat Stuurgroep Kansen voor West	Kennis & Innovatie (inclusief S3) Coördinatie ERRIN	Govert Veldhuijzen (EZ/ZH) Jan-Nico Appelman (FL) Jan van Run (NH) Remco van Lunteren (ZH)	plv. Lid EDUC (tot reces 2012); vast lid na reces 2012

Begrippenlijst en afkortingen

AIR	Air-Quality Initiative of Regions, netwerk van twaalf regio's die samenwerken op het terrein van luchtkwaliteit		turele aanpassing van achtergebleven regio's en aan de versterking van de regionale concurrentiekracht en een groei van de werkgelegenheid. Uit het EFRO wordt ook de samenwerking tussen regio's (grensoverschrijdend, transnationaal en interregionaal), beter bekend onder de naam Interreg, ondersteund. Een deel van de steun is gericht op het midden- en klein bedrijf (MKB)		genwoordiging en het IPO in Brussel
BNC	Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen, een interdepartementale werkgroep van het Rijk om het kabinetsstandpunt te bepalen op voorstellen van de Europese Commissie. BNC fiches worden besproken in en met de Tweede Kamer			IPO	Interprovinciaal Overleg
				INTERREG	Interregionale samenwerkingsprogramma, is het programma van de Europese Commissie waar interregionale grensoverschrijdende samenwerking uit gefinancierd wordt
				KP7	Zevende Kaderprogramma voor Onderzoek en Ontwikkeling
CvdR	Comité van de Regio's, adviesorgaan van de Europese Commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de regionale en lokale overheden	EIT	Europees Instituut voor Innovatie en Technologie	NAT	Commissie Natuurlijke Hulpbronnen, vakcommissie binnen het Comité van de Regio's
		EP	Europees Parlement	OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
		EU	Europese Unie	POP	Plattelandsontwikkelingsprogramma
CIP	Kaderprogramma voor Concurrentievermogen van de Europese Commissie	ERRIN	European Regions Research & Innovation Network, 80 regio's die samenwerken op het terrein van onderzoek en innovatie	PS	Provinciale Staten
				PV	Permanente Vertegenwoordiging van lidstaat Nederland bij de Europese Unie
COTER	Commissie Territoriale Samenhang, vakcommissie binnen het Comité van de Regio's	ESPON	European Observation Network for Territorial Development and Cohesion, is een netwerk dat voor de Europese Commissie onderzoek uitvoert op het terrein van regionale ontwikkeling en cohesiebeleid	PURPLE	Peri Urban Regions Platform Europe, netwerk van 15 regio's die te maken hebben met continue interactie tussen stad en platteland
EC	Europese Commissie				
ECOS	Commissie Economisch en Sociaal Beleid, vakcommissie binnen het Comité van de Regio's				
EDUC	Commissie Onderwijs, jeugd, cultuur en onderzoek, vakcommissie binnen het Comité van de Regio's	GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, is het grootste beleidsterrein van de Europese Commissie	RISE	Regional Integrated Strategies in Europe, is een project binnen ESPON.
		GS	Gedeputeerde Staten Horizon 2020	S3	Slimme Specialisatie Strategie (Smart Specialisation Strategy)
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. EFRO is één van de structuurfondsen en heeft als doel het bijdragen tot vermindering van de belangrijkste regionale onevenwichtigheden in de EU. Daartoe neemt het EFRO deel in de ontwikkeling en struc-	Horizon 2020	Het programma van de Europese Commissie voor onderzoek en innovatie 2014-2020	TNO	Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
		HNP	Huis van de Nederlandse Provincies, vereniging van de twaalf provincies en IPO in Brussel. Fungeert als de regionale verte-	VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten

De Randstad Regio is een sterk merk in 'het Brusselse'.

Colofon

Elvira M. Sweet / Haarlem, december 2011
Gedeputeerde Noord-Holland
Voorzitter Randstad Samenwerking Europa
redactie Astrid Weij

Adres
Randstad Regio
Trierstraat 59-61
B-2014 Brussel, België
www.randstadregion.eu

vormgeving: stofrotterdam.nl

De krachten gebundeld
Randstad Strategie Europa
2012/2015 deel 1

**De krachten gebundeld
Randstad Strategie Europa
2012/2015 deel 2**

Voorwoord	6
1. Provincie Flevoland	8
1.1 Inleiding	9
1.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa	10
1.2a Bestuursstijl	11
1.2b Ruimte en bereikbaarheid	11
1.2c Economie, energie en vitaal platteland	12
1.2d Investeringsagenda	13
1.3 Partners	13
2. Provincie Noord-Holland	14
2.1 Inleiding	15
2.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa	15
2.2a Water en Kust	15
2.2b Duurzame Energie/Bodem/Lucht	17
2.2c Economie en bereikbaarheid	18
2.2d Landbouw/Visserij/Natuur/Landschap	19
2.2e Cultuur en cultuurhistorie	20
3. Provincie Utrecht	22
3.1 Inleiding	23
3.2 Ambitie Europastrategie 2012-2015	23
3.3 Utrecht als Europees knooppunt voor kennis en innovatie	24
3.4 Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland	25
3.5 Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018	26
3.6 Overige thema's met een Europese relevantie en een toelichting per thema	26
4. Provincie Zuid-Holland	28
4.1 Inleiding	29
4.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa	29
4.2a Regionale Economie	30
4.2b Stad-Land	30
4.2c Duurzame leefomgeving	31
4.2d Water en Kust	32
Begrippenlijst en afkortingen	34

Elvira M. Sweet / Haarlem, december 2011
Gedeputeerde Noord-Holland
Voorzitter Randstad Samenwerking Europa

De Krachten Gebundeld: Randstad Strategie Europa 2012-2015 bestaat uit twee delen. In het eerste deel staan de gezamenlijke prioriteiten van de vier Randstadprovincies centraal. In deel I wordt aandacht geschonken aan de gemeenschappelijke deler en de manier waarop ‘kritische massa’ georganiseerd wordt voor de gezamenlijke lobby van richting Brussel.

In deel II van De Krachten Gebundeld, wordt stilgestaan bij het Europees beleid van de vier Randstadprovincies individueel. Het individuele beleid is gebaseerd op de respectievelijke coalitieprogramma’s die na de Statenverkiezingen in maart 2011 werden vastgesteld.

In vier hoofdstukken is per provincie inzichtelijk gemaakt wat de relatie is met het eigen collegeakkoord, aan welke thema’s er naast de Randstad Samenwerking Europa wordt gewerkt en eventueel met welke andere functionele coalities dit wordt vormgegeven. Deel II kan los worden gelezen van Deel I, de twee delen zijn echter complementair.

De provinciale hoofdstukken worden in alfabetische volgorde gepresenteerd. In hoofdstuk één, komt de provincie Flevoland met ‘Zelfstandig en uniek’ aan bod. Noord-Holland presenteert in hoofdstuk twee ‘Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst’. ‘Focus, Vertrouwen en Oplossingsgericht’ is de titel van hoofdstuk drie waarin Utrecht haar aanvullende Europese activiteiten presenteert. Zuid-Holland tenslotte komt aan bod in het afsluitende hoofdstuk vier met ‘Zuid-Holland Verbindt en geeft Ruimte’.

Provincie Flevoland

Flevoland: zelfstandig en uniek

1.1 Inleiding

De provincie Flevoland is vooruitstrevend in haar inzet op duurzame energie, integrale gebiedsontwikkeling en innovatieve kennisclusters zoals composieten en life science & health. Deze provinciale ontwikkelingen worden Europees en internationaal herkend en erkend. Het coalitieakkoord 'Flevoland: zelfstandig en uniek' 2011-2015 houdt koers op een unieke provincie, met een eigen identiteit, waar het goed wonen, werken en recreëren is. De provincie wil economisch en planologisch groeien met oog voor kwaliteit en duurzaamheid. De ambities liggen op het gebied van bestuurstijl, ruimte en bereikbaarheid, economie, energie en vitaal platteland, voorzieningen en een investeringsagenda. Hierbij concentreert het bestuur zich op haar kerntaken en het inhalen van achterstanden in het voorzieningenniveau. Bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid kiest de provincie voor vitale coalities om bovenlokale samenwerking vorm te geven en haar doelen te realiseren. Kernbegrippen hierbij zijn: co-creatie en -financiering.

De Europese Unie was en is een natuurlijke partner voor de provincie voor de ontwikkeling en uitvoering van haar beleid. In het coalitieakkoord wordt Europa dan ook niet beschouwd als apart beleidsveld, maar vormt een integraal onderdeel van de kerntaken. De provinciale doelstellingen sluiten aan bij de Europese Strategie Europa 2020 en waar nodig wordt ingezet op beleidsbeïnvloeding. Daarvoor is de provincie actief betrokken bij de totstandkoming van Europees beleid. De provincie vervult haar rol in de Europese besluitvorming in het Comité van de Regio's. Flevoland is bestuurlijk lid van de vakcommissie voor Natuurlijke hulpbronnen, landbouw en visserij (NAT) als het subsidiariteitsplatform, dat een inspraakmogelijkheid biedt in de beleidsvoorbereidende fase van de Europese Commissie. Daarnaast wordt via verschillende coalities getracht invloed uit te oefenen op de besluitvorming. De samenwerking in Randstad- en IPO-verband zijn hierbij een constante factor.

De implementatie en uitvoerbaarheid van relevante Europese wet- en regelgeving wordt gemonitord. Integraliteit en effectiviteit zijn hier voor Flevoland kernbegrippen. Ook wordt in verschillende (internationale) coalities samengewerkt om kennis te delen. Europese fondsen worden ingezet om deze samenwerking mogelijk te maken. De provincie participeert in vijf INTERREG projecten. Zij trekt drie van deze Europese samenwerkingsprojecten; op het gebied van innovatie in MKB, duurzame energie en integrale gebiedsontwikkeling. Europese middelen worden ingezet voor regionale ontwikkeling. Het gaat hierbij om het Europees Regionaal Fonds voor Ontwikkeling (EFRO), middelen uit het Visserijfonds, het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en overige subsidies zoals LIFE+. Kortom, voor de provincie is Europa een belangrijke partner voor zowel beleid, samenwerking, kennis- en ervaringsuitwisseling als middelen.

1.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa

De Europese Unie besluit in de periode 2011-2013 over haar meerjarenbegroting 2014-2020. Dit betekent een herziening van de vier structuurfondsen; Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO); het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO); Het Europees Visserijfonds (EVF) en het Europees Sociaal Fonds (ESF). Tevens worden er een aantal belangrijke milieuriichtlijnen herzien. Alleen maar zaken die Flevoland raken, waar het zaak is om actief inzet te plegen.

Onze ambitie is dat Europa maximaal bijdraagt aan de realisatie van onze provinciale doelen. Per werkveld wordt daarom in deze strategie de Europese dimensie in beeld gebracht. De thema's regionale economie, kennis en innovatie, duurzame leefomgeving, platteland onder stedelijke druk zijn verder uitgewerkt in het gezamenlijk Randstad deel van deze Europa strategie. Hier zijn de gezamenlijke lobbydoelstellingen geformuleerd die voortkomen uit het gedeelde profiel van de Randstad.

Onze ambities zijn:

- We voldoen aan en anticiperen op de wettelijke taken die vanuit Europa op ons afkomen (implementatie EU-richtlijnen) en zorgen dat we ook in de toekomst aan die wettelijke taken kunnen voldoen (Europaproof);
- We streven er naar zoveel mogelijk Europese fondsen aan te trekken om onze doelen te bereiken, in samenwerking met onze strategische partners;
- We spelen een actieve rol in internationale netwerken die bijdragen aan de realisering van onze kerntaken (brengen en halen van kennis, in onder andere Comité van de Regio's, Assembly of European Regions (AER) en de Raad van Europa);
- We beïnvloeden nieuwe EU-regelgeving op basis van de keuzes in het coalitieakkoord: we kijken hoe Europa optimaal kan bijdragen aan onze eigen doelen (lobby) door formulering van Flevolandse prioriteiten;
- We positioneren Flevoland richting Europa als duurzame regio. Door profilering van Flevoland als duurzame provincie die inzet op een verduurzaming van de leefomgeving kan op alle elementen van specifiek Flevolandse belangen worden ingezet. Dit biedt kansen om kennis en kunde internationaal te wisselen en mogelijk Europese middelen aan te boren voor verder verduurzaming van de provincie.

1.2a Bestuursstijl

Onze ambities uitgewerkt per beleidsthema zijn:

- Om nieuwe vitale coalities te smeden worden internationale netwerken die toegespitst zijn op de kerntaken onderhouden. We gaan internationale samenwerking ter verwezenlijking van de provinciale ambities (incl. INTERREG projecten).
- Europese en internationale samenwerking kunnen worden versterkt als onderdeel van de Flevolandse Agenda samen met gemeenten en waterschap.
- We streven naar een organisatie die in beleid en communicatie Europaproof is. We zijn op de hoogte van actuele wetten en regelgeving, zoals regelgeving met betrekking tot staatssteun en aanbestedingen. Tevens pleiten we voor hantering van het subsidiariteitsbeginsel.
- In onze Europese en internationale communicatie positioneren we Flevoland als duurzame provincie (o.a. Showcase Flevoland, windenergie).
- Waar mogelijk wordt expertise van medewerkers uit de organisatie ingezet voor Europese samenwerkingsprojecten en expertgroepen van de Europese Commissie.

1.2b Ruimte en bereikbaarheid

- We zien kansen voor integrale duurzame gebiedsontwikkeling en een programmatische aanpak voor duurzame verbetering van het leef- en vestigingsklimaat van Flevoland als uniek deel van het Regio Randstad-landschap.
- We geven richting aan de uitvoerbaarheid van de richtlijnen (zowel procedureel als normstelling) zoals die worden opgesteld voor EU-regelgeving op het gebied van Luchtkwaliteit (herziening richtlijn Luchtkwaliteit), mobiliteit (Witboek Transport), de Milieueffectrapportage, de (Kader)richtlijnen Water, Drinkwater, Omgevingslawaaï, het Klimaatmitigatiebeleid, Klimaatadaptatie, Blauwdruk Europees Waterbeheer, Kaderrichtlijn Bodem, Implementatie Kaderrichtlijn Afvalstoffen en INSPIRE (uitwisseling van data in EU verband van ruimte en milieu).
- De juiste randvoorwaarden voor de ontwikkeling van duurzame mobiliteit in Europees verband bepleiten. Bepleiten strengere normstelling voor emissienormen voor alle vormen van transport (weg, spoor, water, lucht). Eind 2011 komt de provincie met een visie voor Duurzame mobiliteit. Daarnaast spelen er een aantal initiatieven in het verband MetropoolRegio Amsterdam (MRA). Onderdeel hiervan is het stimuleren van elektrisch rijden. De decentrale overheden kunnen hiervoor de barrières voor de markt wegnemen. Vanuit Europa zijn hiervoor de randvoorwaarden benodigd, zodat er een levelplaying field in de markt ontstaat. Daarnaast kan er Europees wor-

den samengewerkt in pilots om kennis uit te wisselen.

- Aansluitend bij het Witboek Klimaatadaptatie en de voorgestelde meerjarenbegroting 2014-2020 zetten we in op het mainstreamen van klimaatadaptatieve maatregelen in planvorming. Dit biedt kansen voor EHS, Oostvaarderswold, Markermeer-IJmeer, Deltaprogramma en Schaal-sprong Almere.
- Voor het brengen en halen van kennis wordt vanuit mobiliteit de agendasetting van verschillende netwerken zoals European Regional Research and Innovation Network (ERRIN) en Assembly of European Regions (AER) gevolgd.
- Waar mogelijk worden Europese middelen ingezet voor de realisatie van provinciale doelen. De mogelijkheden op het gebied van verkeer en vervoer in combinatie met duurzaamheid en innovatie worden onderzocht. Andere fondsen in dit kader zijn het Kaderprogramma Onderzoek en ontwikkeling (vanaf 2014 Horizon 2020), CIP, INTERREG, LIFE+, EIB en EFRO.
- Integrale gebiedsontwikkeling: we zetten in op leefbaarheid van het landelijk gebied. Hiertoe maken we aanspraak op middelen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. We profileren Flevoland op het gebied van natuurinclusief ontwikkelen met naast economische doelstellingen ruimte voor water-, natuur- en recreatiedoelstellingen (Markermeer-IJmeer en Oostvaarderswold), (incl. Natura2000, EHS, Vitaal Platteland en biodiversiteit).

1.2c Economie, energie en vitaal platteland

- We zetten in op toegang tot de vier Europese structuurfondsen om regionaal beleid mede mee uit te voeren in de Europese begrotingsperiode 2014-2020. Centraal staan de economische clusters. Voor wat betreft het stimuleren van innovatie en groei continueren we de keuze voor de clusters composieten, life-sciences, agribusiness, toerisme en recreatie en zorg. De inzet van Europese fondsen, onder meer uit EFRO, zullen nodig zijn voor de ontwikkeling van deze clusters en het verwezenlijken van de vastgestelde groeiambities. Een aantal van deze clusters zijn al van Europese en mondiale betekenis, voor de overige geldt dat deze dit in potentie zijn. Dit geldt ook voor de projecten geïdentificeerd in de investeringsagenda. Op het gebied van werkgelegenheid handhaaft de provincie het 150.000 banenplan.
- Economische ontwikkeling: we profileren Flevoland als regio voor kennis, innovatie en duurzaamheid. We ontwikkelen een Slimme Specialisatie Strategie (S3) ten behoeve van het verkrijgen van middelen uit het EFRO. Samen met partners zetten we in op het ontwikkelen van een regionale innovatiestrategie met als speerpunten life sciences & health, high tech, agribusiness, energie en duurzaamheid. Dit wordt benut als input voor een S3 in Randstadverband.
- We zetten in op regionaal beheer en uitvoering van EFRO in de periode 2014-2020 waarbij Flevoland de haar huidige rol continueert. We zetten in op voldoende cofinanciering om Europese middelen optimaal voor de uitvoering van regionaal beleid in te kunnen zetten.
- Naast de structuurfondsen zetten we samen met onze partners in op het gebruik maken van middelen uit het toekomstige Horizon 2020 (de nieuwe Europese strategie voor onderzoek & innovatie) en andere Europese fondsen. Tevens vindt er waar nodig beleidsbeïnvloeding van Europees regionale en sector-, onderzoeks- en innovatiebeleid plaats.
- Energie en milieu: Om onze ambitie om nationale koploper op het gebied van verduurzaming van de energiehuishouding te blijven, geven we hieraan vorm door middel van Europese profilering, kennisdeling in netwerken en door gebruik te maken van Europese fondsen.

1.2d Investeringsagenda

- Oostvaarderswold: We zetten in op blijvende erkenning integrale gebiedsontwikkeling. We geven vervolg aan de INTERREG-aanvraag voor het project Green Infrastructure.
- DE-on: We hebben de ambitie om koploper in Nederland op het gebied van duurzame energie te blijven. Er wordt samenwerking gezocht met Europese en internationale partners (o.a. INTERREG Regions4Green Growth) ten behoeve van kennisdeling, financiering en Flevolandse profilering.
- Schaa sprong/IFA: In samenwerking met de gemeente Almere zetten we in op mainstreaming van klimaatadaptieve maatregelen in de planvorming. Tevens gebruiken we Europese netwerken (ENTP) voor kennisdeling, samenwerking en beleidsbeïnvloeding.
- Markermeer-IJmeer: We zien kansen voor integrale duurzame gebiedsontwikkeling en een programmatische aanpak voor duurzame verbetering van het leef- en vestigingsklimaat van Flevoland als uniek deel van het P4-landschap.

1.3 Partners

- Luchthaven/OMALA: We monitoren Europese wet- en regelgeving met betrekking tot staatsteun voor regionale luchthavens monitoren. Waar nodig doen we aan beleidsbeïnvloeding. Onze partner hierbij is het Assembly of European Regions. Flevoland participeert in hun Regional Airport Group.
- Noordelijk Flevoland/Zuiderzeerland: Middels inzet van middelen uit het GLB zetten we in op verbetering van de leefbaarheid op het platteland. We brengen en halen kennis met betrekking tot behoud van leefbaarheid in Europese netwerken.

De provincie realiseert haar doelstellingen op Europees terrein samen met haar partners. Het bestuur en Provinciale Staten (middels de werkgroep Europa) stemmen af met gemeenten, waterschap, kennisinstellingen, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partijen. Tevens werkt de provincie samen met Europese regio's en partners die soortgelijke beleidsvraagstukken kennen in Europese netwerken.

Provincie Noord-Holland

Verantwoord en duidelijk gericht
op de toekomst

2.1 Inleiding

In het coalitieakkoord 2011-2015 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst' geeft de provincie aan dat zij de ambitie heeft om de betrokkenheid bij de verdere ontwikkeling van Europa effectief en efficiënt voort te zetten en te intensiveren. Dat wil zeggen dat we in een vroeg stadium de Europese wet- en regelgeving proberen te beïnvloeden op de eventuele consequenties voor de provincie en dat we nastreven Europa-proof te zijn. Indien er investeringsgelden beschikbaar komen uit Europese of vergelijkbare fondsen stelt de provincie daarvoor cofinanciering beschikbaar. Noord-Holland richt zich hierbij op de volgende speerpunten: steun aan de regio's (EFRO), kennis & innovatie en het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De provincie zal desgevraagd een rol spelen in het realiseren van de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over de doelen voor de Europa 2020-strategie. Omdat Europa niet uitsluitend om geld gaat, participeert de provincie in Europese programma's die mensen en immateriële zaken betreffen. Binnen de uitgangspunten van het provinciaal beleid behartigt Noord-Holland actief de belangen van gemeenten bij rijk en Europa. Hierbij gaat het niet alleen om het verkrijgen van subsidies uit Europese structuurfondsen, maar ook om Europese en rijksmaatregelen met betrekking tot ruimtelijke ordening, het waterbeheer, de natuur en het spoor.¹

2.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa

In de bestuursperiode 2011-2015 wordt in Europa een aantal voor Noord-Holland relevante Europese besluiten genomen. Met name het nieuwe Meerjarig Financieel Kader 2014-2020 (de Europese meerjarenbegroting), de herziening van het regionaal beleid, de verdeling van de landbouwmiddelen, de beleidsmatige en financiële focus van Europees beleid op innovatie, de herziening van bepaalde milieuriichtlijnen en de mogelijke komst van een richtlijn voor integraal kustbeheer en maritieme ruimtelijke ordening hebben direct of indirect gevolgen voor de provincie.

De Noord-Hollandse thema's die nauw gerelateerd zijn aan Europees beleid worden hieronder uitgelicht vanuit een specifiek Noord-Hollandse invalshoek.

2.2a Water en Kust

Beleid

De provincie Noord-Holland is de waterrijkste provincie van Nederland. De provincie moet de inwoners beschermen tegen te veel water, maar ook zorgen voor voldoende water in tijden van waterschaarste. Bescherming tegen overstromingen en het klimaatbestendig inrichten van de ruimte vraagt om goed waterbeheer. Het garanderen van de veiligheid, in relatie tot de primaire keringen, is daarbij leidend. Als het kan moet de zorg voor veiligheid samengaan met de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit. Hierbij hebben wij nadrukkelijk aandacht voor ecologie, economie en de sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen: water wordt in alle toepassingsmogelijkheden benut.

1. 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst', Coalitieakkoord 2011 – 2015, VVD – PvdA – D66 – CDA.

Doelstellingen en acties

- Noord-Holland zal de Noordzeekust versterken, om de kustregio als zodanig te versterken met een kwaliteitsimpuls voor recreatie en toerisme, alsook om de werkgelegenheid in de kustgebieden te stimuleren. Er wordt ingezet op duurzame natuurlijke kustversterking en de versterking van de regionale keringen. De versterking van de zwakke schakels (de Hondsbosschen en Pettemer Zeewering en de duinen in de Kop van Noord-Holland) geschiedt deze periode zandig en zeewaarts, en wordt tevens aangegrepen om de regio te versterken met een kwaliteitsimpuls voor de badplaatsen.
- De provincie vindt het belangrijk dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater goed is. Er dient voldoende zoet water te zijn voor drinkwater, natuur, landbouw. Het IJsselmeer dient als zoetwatervoorraad duidelijk een belangrijke functie. Ook dient er voldoende ruimte te zijn voor waterberging, waar mogelijk in combinatie met andere functies, zoals recreatie. In 2015 zorgt de provincie ervoor dat in de aangewezen natuurgebieden de verdroging (nagenoeg) is opgelost.
- De provincie stimuleert innovatieve vormen van duurzame energie. De provincie heeft daarbij een faciliterende, stimulerende en ondersteunende rol. In het kader van klimaatdijken/Deltaprogramma wordt ook gekeken naar combinaties met duurzame energie.

Samenwerking

- Deelname aan het Europees Innovatie Partnerschap op het gebied van water: De activiteiten rondom duurzame energie en innovatie hebben een link met het Europees initiatief 'Roadmap to a Resource Efficient Europe', en de Innovatie Unie (IU)². Het idee achter de Innovatie Unie is om partnerschappen op te zetten tussen overheid-bedrijfsleven-kennisinstellingen.
- In samenwerking met het rijk, Zuid-Holland en de andere kustprovincies, de Unie van Waterschappen, maatschappelijke organisaties, kennisinstututen en bedrijfsleven houdt de provincie zich bezig met de innovatie rondom kustontwikkeling. Het uitwisselen van kennis met andere Europese regio's kan een bijdrage leveren aan het succes van het kustprogramma. En net zoals in Zuid-Holland staan ontwikkelingsprincipes als 'bouwen met de natuur' en 'integraal kustzone management' centraal in de Europese Interreg-programma's.
- Voorkomen van extra regelgeving ten aanzien van 'Integrated Coastal Zone Management' in nauwe samenwerking met o.a. de provincie Zuid-Holland, het Rijk en het netwerk CPMR/NSC.
- Samenwerking in de top-sector Water en Deltatechnologie en de topsector Greenports op het gebied van water bevorderen; en de inzichten inbrengen in de advisering richting de 'Blueprint on EU's Water Resources' en Innovatie Unie.

Europese dimensie

De Europese dimensie vanuit regionaal perspectief toevoegen aan de huidige planvorming rondom het Nationaal Deltaprogramma, voornamelijk in deelprogramma's zoetwater en IJsselmeergebied, Kust- en Waddengebied.

Beleid

Noord-Holland richt zich op duurzaam energiegebruik en naar het economisch potentieel dat duurzame energie kan bieden. Daarbij legt Noord-Holland de nadruk op de economische spin-off van duurzame energie.

Doelstellingen en acties

De komende jaren zal de provincie inzetten op duurzaam bouwen, biomassa, groen transport en offshore-wind. Door te investeren in duurzame energie beschermt de provincie het milieu.

Samenwerking

- Met de oprichting van een Energy Board wil de provincie Noord-Holland economische ontwikkeling stimuleren in de duurzame energiesector in de regio Noord-Holland Noord. Het primaire doel is economische ontwikkeling, maar het effect is energiebesparing en duurzame energieopwekking. In de Energy Board zijn bedrijfsleven, onderzoeksinstituten en overheid vertegenwoordigd. Hierdoor ontstaat kennisuitwisseling, afstemming en nieuwe initiatieven.
- De MetropoolRegio Amsterdam wil in 2020 klimaatneutraal zijn en in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen (energieneutraal). Op deze manier wil de MetropoolRegio Amsterdam op nationale en internationale schaal aantrekkelijk blijven voor vestiging, investeringen en bedrijvigheid.

We willen zowel de kansen uit Europa optimaal benutten (halen) als een bijdrage leveren aan Europa (brengen).

² De Innovatie Unie is een onderdeel van de Europa 2020-strategie.

Europese dimensie

- Met betrekking tot het offshorebeleid kent de Europese Unie op dit moment twee mededelingen, 1-‘Communication on offshore Wind Energy’, 2 - ‘Communication Promotion of Offshore Wind Energy’. In de eerste mededeling worden de uitdagingen geformuleerd die moeten worden aangepakt om het volle potentieel van offshore wind te benutten. Denk hierbij aan meer grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van een Europees elektriciteitsnet, maritieme ruimtelijke ordening en milieu effectbeoordelingen van windparken. In de tweede mededeling worden de noodzaak en de uitdagingen van offshore wind nogmaals benadrukt. Echter de EU ziet offshore wind vooral als middel om de 20-20-20 doelstellingen te halen. Noord-Holland ziet vooral een economisch potentieel voor het Noord-Hollandse bedrijfsleven en de havens van IJmuiden en Den Helder als belangrijke installatie- en onderhoudshavens. De uitdagingen om de industrie te laten groeien komen echter overeen met de uitdagingen die de Europese Commissie heeft geïdentificeerd om het volle potentieel van offshore wind te behalen.
- Bij het milieuthema lucht is het aandachtspunt gezondheid in relatie tot de normen. Met Europese partners bij wie gelijksoortige vraagstukken spelen trekken we samen op om Europees beleid te beïnvloeden.

Beleid

Wij willen de regionale economie van Noord-Holland versterken en het hele vestigingsklimaat in Noord-Holland verbeteren. Daarbij richten we ons op verbetering van de digitale en fysieke infrastructuur, het sterk houden van de driehoek Mainport Schiphol - Greenport Aalsmeer - Seaport Amsterdam en het versterken van belangrijke sectoren zoals de agribusiness, de (duurzame) bouw, de offshore, het toerisme, de kennisindustrie, de media en de creatieve industrie en de andere havencomplexen in Noord-Holland. Wij zijn voorstander van de aanleg van de zeetoegang IJmond (de 2^e grote zeesluis) vanwege het economische belang daarvan voor de regio. Recent is Noord-Holland-Noord gekenmerkt als 6^e Greenport in Nederland.

Doelstellingen en acties

- Verbetering van de digitale en fysieke infrastructuur, de agribusiness en de duurzame landbouw en versterking van de offshore industrie, het toerisme en Schiphol als mainport.
- Bij de digitale infrastructuur hoort de kennisindustrie, de media en de creatieve industrie.
- Verbetering van de bereikbaarheid ziet de provincie als prioriteit voor een goede economische en sociale ontwikkeling. Noord-Holland wil de aantrekkingskracht en de internationale concurrentiepositie van de regio stimuleren, rekening houdend met de leefbaarheid, bereikbaarheid en de economische positie van de provincie en haar inwoners. Aandachtspunten met een eventuele Europese component zijn de ontwikkeling van het Noordzeekanaalgebied en de actieve deelname van de provincie aan innovatieve concepten, zoals het integrale gebiedsprogramma Amsterdam Connecting Trade (ACT).

Beleid

De agribusiness, zoals de bollenteelt, de glastuinbouw, de zaadveredeling en pootgoedteelt, vormt een belangrijk en innovatief onderdeel van de agrarische sector in onze provincie. Het belang van deze sectoren neemt nog verder toe, niet alleen in omzet maar ook als innovatieve en hoogwaardige kennisindustrie. Een groene leefomgeving is van belang voor het realiseren van een aantrekkelijke leefomgeving en vestigingsklimaat. Wij blijven ons inzetten voor een integrale aanpak van opgaven in het landelijk gebied (natuur, recreatie, water, landbouw, landschap en cultuurhistorie).

Doelstellingen en acties

- De provincie wil mogelijkheden bieden voor verbreding van agrarische bedrijfsvoering, kansen bieden aan de biologische landbouw en juicht het initiatief van Blueport en andere initiatieven in de blauwe economie toe. Noord-Holland gaat voor behoud én ontwikkeling van het landschap als drager van het agrarisch cultuurlandschap. We gaan voor de filosofie van een economisch rendabele landbouw rondom de stad die door de nabije markt zelf zijn geld kan verdienen.

Europese dimensie

We proberen de middelen uit het Europese landbouwfonds (Plattelands Ontwikkelings Fonds) optimaal te benutten en we stimuleren projecten uit de regio om op die manier het Europese geld maximaal te gebruiken.

Beleid

Noord-Holland heeft een rijke traditie op het gebied van cultuur. Cultuurhistorie, het behoud van cultureel erfgoed en de regionale spreiding van culturele voorzieningen behoren tot de kerntaken van de provincie. Ons cultuurhistorisch erfgoed is van belang voor de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit. Cultuurhistorie en cultureel erfgoed moeten niet alleen worden gezien in relatie tot ruimtelijk beleid, maar ook in vergaande mate met economie en toerisme. Het verbinden van cultuurhistorie, recreatie en toerisme heeft prioriteit, met als instrument het digitale verhalenplatform Oneindig Noord-Holland (aansluiten op Europeana om het internationale bereik te vergroten).

Doelstellingen en acties

- De inzet voor de komende jaren zal een versterking zijn van de relatie tussen cultuur en economie, vooral op het gebied van cultuurtoerisme en creatieve industrie.
- De provincie zal zich inzetten om kruisbestuivingen te versterken tussen de creatieve sector in de MetropoolRegio Amsterdam en de op innovatie gerichte economische clusters buiten de metropoolregio.
- Het stimuleren van het MKB op het gebied van innovatie en samenwerking binnen de EDBA van de MetropoolRegio Amsterdam. De creatieve industrie (kunsten, media/entertainment en creatief zakelijke dienstverlening) vormt een belangrijke economische groeisector en is een van de clusters die de EDBA onderscheidt.

Europese dimensie

Het Europese programma 'Creative Europe' zal het kader zijn waarbinnen de Noord-Hollandse doelstellingen op het gebied van creatieve industrie en cultuurtoerisme bereikt en deels gefinancierd kunnen worden.

Internationale samenwerking

De provincie Noord-Holland werkt samen met Europese regio's en partners die gelijksoortige beleidsvraagstukken kennen in Europese netwerken. Deze samenwerking heeft tot doel om de Europese wet- en regelgeving te beïnvloeden. De komende jaren zal de provincie deze samenwerking blijven zoeken om de provinciale doelstellingen maximaal uit te bouwen.

Voorbeelden van deze netwerken en internationale samenwerking zijn:

- De Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR), een bestuurlijk netwerk van circa 160 Europese kustregio's dat geldt als een van de meest invloedrijke netwerken die de Unie kent. De CPMR streeft naar gemeenschappelijke standpunten op o.a. het gebied van kustbeheer, integraal maritiem beleid, maritieme ruimtelijke ordening, visserijbeleid, landbouwbeleid en regionaal beleid.
- Het netwerk PURPLE (Peri-Urban Regions Platform Europe), dat namens vijftien verstedelijkte Europese regio's aandacht vraagt voor het landelijk gebied onder grootstedelijke druk.

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij het Europees beleid van de provincie Utrecht, gebaseerd op het coalitieprogramma dat na de Statenverkiezingen in maart 2011 werd vastgesteld. In het Coalitieakkoord 2011-2015 wordt Europa 'niet beschouwd als apart beleidsveld, maar vormt een integraal onderdeel van de kerntaken'.

'Voor de provincie is Europa een partner die steeds belangrijker wordt, zowel voor beleid, samenwerking, als middelen. Wij gaan de provincie Utrecht actief profileren, met als doel de mogelijkheden en kansen die Europa biedt te benutten. Dit doen wij zoveel mogelijk samen en in afstemming met de overige Randstadprovincies; dat maakt Utrecht sterker in Europa. Ook zoeken wij hier aansluiting bij het Comité van de Regio's. Wij gaan deelnemen aan Europese netwerken met doelstellingen die van belang zijn voor onze kerntaken. Tevens willen wij de subsidiemogelijkheden die Europa biedt zo optimaal mogelijk benutten en samen met het bedrijfsleven en de kenniscentra naar de provincie Utrecht halen.'

De komende jaren staat er veel op de Brusselse agenda: een herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, onderhandelingen over een nieuw cohesiebeleid en een nieuwe meerjarenbegroting na 2013, alsmede de herziening van een aantal zeer belangrijke milieuriichtlijnen. Allemaal zaken die de provincies raken en waar het zaak is om actief de nodige inzet te plegen, ook in Randstad- en IPO-verband.

3.2 Ambitie Europastrategie 2012-2015

Onze ambitie is dat Europa maximaal bijdraagt aan de realisatie van onze provinciale doelen. Dit doen we met een strategie van 'halen en brengen'. We willen zowel de kansen uit Europa optimaal benutten ('halen'), als ook een optimale bijdrage leveren aan Europa ('brengen'). De Europastrategie 2008-2011 was gericht op verankering van Europa in de organisatie. Deze collegeperiode werken we verder aan de inhoudelijke inbedding van Europa in de diverse beleidsterreinen. Per werkveld wordt daarom in deze strategie de Europese dimensie in beeld gebracht. Met een gedegen Europastrategie blijft de provincie Utrecht zowel Europaproof als Europawise.

3.2 Ambitie Europastrategie 2012-2015

Onze ambities voor de huidige collegeperiode zijn:

- We streven er naar zoveel mogelijk Europese fondsen aan te trekken, in samenwerking met onze strategische partners;
- We spelen een actieve rol in Europese netwerken die bijdragen aan de realisering van onze kerntaken leveren (halen en brengen van kennis);
- We beïnvloeden nieuwe EU-regelgeving op basis van de keuzes in het Coalitieakkoord. We kijken hoe Europa optimaal kan bijdragen aan onze eigen doelen (lobby) door formulering van een beperkt aantal specifieke Utrechtse prioriteiten:
  - Utrecht als Europees knooppunt van kennis en innovatie;
  - Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland;
  - Utrecht als Culturele Hoofdstad 2018;
- We positioneren Utrecht op basis van de prioriteiten van het Coalitieakkoord en deze Europastrategie richting Europa;
- We voldoen aan de wettelijke taken die vanuit Europa op ons afkomen (implementatie EU-richtlijnen) en zorgen dat we ook in de toekomst aan die wettelijke taken kunnen voldoen (Europaproof).

3.3 Utrecht als Europees knooppunt voor kennis en innovatie

Hieronder worden **de specifieke Utrechtse prioriteiten** nader toegelicht.

We ontwikkelen een regionale innovatiestrategie voor slimme specialisatie voor de inzet van Europese fondsen ter bevordering van de regionale innovatie in Utrecht. Samen met partners van het convenant 'Utrecht knooppunt voor kennis en cultuur' en met de gemeente Amersfoort en het bedrijfsleven zetten we in op het ontwikkelen van een regionale innovatiestrategie met als speerpunten life sciences, creatieve industrie, energie en duurzaamheidseconomie (incl. KIC). Hiermee zijn we al een eind op weg door de Economische Visie 2020. Deze wordt benut als input voor een dergelijke strategie in Randstadverband (P4/G4);

- We profileren de provincie Utrecht als een kennisregio die sterk is in het brengen van innovatieve toepassingen naar de markt/gebruiker. Utrecht is daarbij deel van een groter verband (Randstad) waarin kenniseconomie sterk ontwikkeld is en veel aan valorisatie gedaan wordt. Bijvoorbeeld door middel van het Utrecht Valorisation Center, waar educatie en training van startende ondernemers, kennistransfer van onderzoek naar bedrijfsleven en start-up support centraal staan. Of in een incubator als de Game Company Incubator, waarbinnen de Dutch Game Garden startende ondernemers met advies, hulp bij het vinden van financiering en betaalbare kantoorruimte terzijde staat; Vanaf 2014 start

een nieuwe periode van Europese structuurfondsen. Wij zetten in op het behoud van de structuurfondsen (EFRO) voor de Nederlandse regio's;

- Via het netwerk ERRIN blijven we kennis en ervaring uitwisselen over innovatie en zetten we in op de ontwikkeling van Europese projecten.
- Via het lidmaatschap van ClimateKIC ondersteunen we kennisvalorisatie en regionale economische ontwikkeling door goede samenwerking in de regio tussen bedrijfsleven, kenniscentra en de overheid: de triple helix. Met een gezamenlijke inzet zorgen deze partijen voor een goed vestigingsklimaat en een concurrerende positie in binnen- en buitenland. Door van het ClimateKIC een succes te maken is nog betere profilering van Utrecht in Europa mogelijk. Kennisuitwisseling met andere regio's doen we via onder meer de RIC-regio's (Regional Innovation and Implementation Community) binnen ClimateKIC.

Beoogd resultaat: we hebben in 2012 een regionale innovatiestrategie en kunnen vanaf 2014 hiermee aan de slag in een nieuwe periode van structuurfondsen, waarmee we een bijdrage leveren aan de Economische visie 2020.

3.4 Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland

We zetten in op binnenstedelijke ontwikkeling en versterking van de kwaliteit van het landelijk gebied in de Ruimtelijke Structuurvisie, in samenhang met bijv. de energietransitie en we benutten de Europese kennis en fondsen hiervoor. We zetten ook in op het behoud en de verdere ontwikkeling van het landschap en landbouw als belangrijke drager voor het agrarische cultuurlandschap (incl. Natura2000, EHS, Agenda Vitaal Platteland en biodiversiteit);

- De provincie Utrecht richt zich sterk op een binnenstedelijke opgave/transitie. Het delen van ervaringen met andere regio's levert hier een bijdrage aan;
- We houden de benodigde kennis van regelgeving up-to-date en verkrijgen kennis van de kennisinstellingen en uit regio's met vergelijkbare ruimtelijke opgaven;
- Waar mogelijk zetten we in op Europese subsidies om deze doelen te bereiken;
- Het is een prioriteit in het Coalitieakkoord om de landbouw als belangrijke beheerder van het landelijk gebied blijvend toekomstperspectief te bieden. Daaruit volgt de ambitie om geld uit de Europese fondsen voor landbouw en plattelandsontwikkeling optimaal te benutten ter ondersteuning van een vitale Utrechtse landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied. We ontwikkelen voldoende projecten om het beschikbare Europese geld voor het lopende Plattelandsontwikkelingsprogramma

(POP) 2007-2013 volledig te benutten en voldoende cofinanciering uit eigen middelen en bij andere overheden beschikbaar te krijgen;

- Daarnaast lobbyen we om voor de komende POP-periode (2014-2020) voldoende geld uit de Europese fondsen te verkrijgen, voor ondersteuning van een vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied. Aandachtspunten daarbij zijn dat de Europese steun ingezet kan worden voor ondersteuning van boeren in landbouwgebieden met beperkingen zoals de natte delen van het veenweidegebied, het belonen van groen/blauwe diensten en verbreding van de plattelandseconomie (LEADER);
- Het behoud van diversiteit aan mooie landschappen en beleefbare natuur is eveneens een prioriteit in het Coalitieakkoord. Daaruit volgt de ambitie om een Europees netwerk van natuurgebieden (Natura2000) te realiseren, met als doel de biodiversiteit te behouden (is een Europese afspraak, die Nederland verplicht ook een bijdrage te leveren). De ambities en verplichtingen in het kader van Natura2000 sluiten aan bij de P4-prioriteit Stad/land (aantrekkelijke leefomgeving).

Beoogd resultaat:

In 2014 hebben wij ervaring en kennis uitgewisseld met een aantal vergelijkbare regio's in Europa, gericht op verstedelijksopgaven. Verder gaan we goed voorbereid aan de slag met een nieuwe periode van Europese fondsen. Hiermee versterken we de verdere uitwerking van de ruimtelijke opgaven in de eigen regio met een vitaal platteland, als onderdeel van de Agenda Vitaal Platteland.

3.5 Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018

We gaan voor het binnenhalen van de titel Culturele Hoofdstad in het jaar 2018. We dienen samen met partners een goed en overtuigend bidbook in, gericht op Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad in 2018. Het besluit over de toewijzing van de titel vindt plaats in 2013.

- We zetten ons conform het Coalitieakkoord samen met partners als de gemeenten, de kennisinstellingen en het bedrijfsleven gezamenlijk in voor Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018, mede gelet op de economische betekenis van een mogelijke nominatie voor de regio;
- Voor het halen en brengen van kennis in Europa is er de samenwerking met Malta, zijn er relevante bijeenkomsten in Brussel, en kunnen het Similar City Netwerk van de gemeente Utrecht en ervaringen van eerdere Culturele Hoofdsteden worden benut.

Beoogd resultaat:

We worden in 2013 verkozen tot Europese Culturele Hoofdstad in 2018.

3.6 Overige thema's met een Europese relevantie en een toelichting per thema

Mobiliteit

- we bezien welke gevolgen het “Witboek Transport” heeft voor ons beleid ten aanzien van Mobiliteit en Milieu;
- het is zaak alert te zijn op de verschillende Europese fondsen. Vooral in combinatie met innovatie op het gebied van verkeer en vervoer liggen er mogelijkheden;
- voor het halen en brengen van kennis wordt vanuit Mobiliteit de agendasetting van verschillende netwerken (zoals POLIS, ERRIN) gevolgd;
- we werken aan het INTERREG project Connecting Citizen Ports 21, waarbij op een innovatieve manier gekeken wordt naar de ontwikkeling van binnenhavens;
- vooral op het gebied van grote wegenprojecten en regionale afspraken gebeuren er dingen in de provincie waarmee we ons op de kaart kunnen zetten;
- we doen een onderzoek naar de aanhaking van de provincie Utrecht op het spoornet in een internationaal perspectief (incl. de spoorlijn Almere-Utrecht-Breda).

Bodem, Water en Milieu

- Duurzaamheid wordt beschouwd als integraal onderdeel van de kerntaken. Voor Milieu, Bodem en Water worden de wettelijke taken voortgezet, en de niet-wettelijke taken voor zover ze bijdragen aan de provinciale kerntaken. Implementatie van Europese regelgeving is wettelijk.
- Europese regelgeving die op ons afkomt is een quick scan van het Europees Waterbeleid, een herziening van de (Kader)richtlijnen Luchtkwaliteit en Omgevingslawaai, het Klimaatmitigatiebeleid, Klimaatadaptatie, toepassing en effectiviteit Milieu-effectrapportage (MER), Blauwdruk Europees Waterbeheer, Kaderrichtlijn Bodem, Implementatie Kaderrichtlijn Afvalstoffen en INSPIRE (uitwisseling van data in EU-verband van ruimte en milieu). We beïnvloeden deze regelgeving voor zo ver nodig en voeren die uit;
- We zetten in op benutting van Europese fondsen. Dit is mogelijk door onder meer het Kaderprogramma Onderzoek en ontwikkeling (vanaf 2014 Horizon 2020), KIC, CIP, INTERREG, LIFE+, EIB, EFRO en POP;
- We nemen deel aan het Interregproject ARBOR, gericht op de ontwikkeling van een innovatieve en duurzame aanpak voor het verkrijgen van energie uit biomassa;
- Halen en brengen van kennis doen we via onder meer het ENCORE-netwerk;

- Tevens kan in de lobby worden gepleit voor bronmaatregelen (bijvoorbeeld uitstoot van fijnstof voor auto's en mitigatiemaatregelen in plaats van dure regionale adaptatie).

Bestuur en organisatie

We streven naar een organisatie die Europaproof en Europawise is: we zijn op de hoogte van actuele wet- en regelgeving die we ook toepassen, zoals de regelgeving met betrekking tot staatssteun en aanbestedingen. In Brussel is sprake van een toenemende aandacht voor naleving van de regelgeving. Ook lobby richting Den Haag is hierbij van belang.

Provincie Zuid Holland

Verbindt en geeft ruimte

4.1 Inleiding

Zuid-Holland is de dichtbevolkste provincie van Nederland en de economische motor van het land. Naast de grote internationale steden Rotterdam en Den Haag, de universiteitssteden Delft en Leiden, oud Hollandse plaatsen zoals Gouda, Dordrecht en Schiedam, de wereldhavens van Rotterdam hebben we de kassen in het Westland, de duingebieden langs de Noordzeekust en landelijke gebieden met wetlands en andere natuurgebieden in het Groene Hart en op de Zuid-Hollandse eilanden. Behalve ontwikkeling van onze topgebieden, wordt geïnvesteerd in bereikbaarheid, recreatie en natuur voor bewoners en bezoekers. Ook het cultureel erfgoed draagt bij aan de kwaliteit onze leefomgeving.

Veel van deze opgaven kennen een Europese dimensie. De provincie zal daarom de inspanningen om relevante Europese besluitvorming te beïnvloeden voortzetten in samenwerking met de Randstadprovincies en (middel)grote steden. De doelstellingen uit het provinciale hoofdlijnenakkoord 'Zuid-Holland verbindt en geeft ruimte' voor de periode 2011-2015 staan centraal. Onze inzet in Europa is erop gericht dat Europese wet- en regelgeving uitvoerbaar is en bijdraagt aan onze provinciale ambities en dat wij zelf (juridisch) 'Europaproof' handelen. Ook willen we Europese instrumenten (zoals fondsen) ontsluiten die ons beleid versterken en Zuid-Holland als aantrekkelijke, ondernemende en innovatieve regio in Europa profileren.

4.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa

Zuid-Holland heeft de ambitie haar doelstellingen in Europa samen met partijen in onze provincie te realiseren. Wij stemmen af met gemeenten, waterschappen, kennisinstellingen, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partijen voor een gezamenlijke Europese agenda en trekken waar mogelijk samen op. Ook willen wij, naast onze inzet in Randstadverband, de samenwerking met Noord-Brabant, Zeeland en Vlaanderen versterken voor de grensoverschrijdende ruimtelijke en economische ontwikkeling in de Vlaams-Nederlandse Delta samenwerking.

De belangrijkste provinciale thema's in relatie tot Europa worden hier toegelicht. Dit zijn de thema's economie, stad-land, duurzame leefomgeving en water en kust. De eerste drie zijn verder uitgewerkt in het gezamenlijke Randstad deel van deze Europa strategie. Hier zijn de gezamenlijke lobbydoelstellingen geformuleerd, die voortkomen uit het gedeelde profiel van de Randstad. Het thema water en kust wordt uitgebreider besproken, omdat dit buiten de Randstadsamenwerking valt, waarbij we overigens wel samenwerken met Noord-Holland en de overige kustprovincies (Zeeland en het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (Friesland, Groningen, Drenthe)).

4.2a Regionale Economie

- De provincie zet met de Beleidsagenda Regionale Economie 2011-2015 in op het samen met partners in de regio en met het Rijk de belemmeringen voor economische groei te verminderen. Het beleid wordt toegespitst op de versterking van de regionale clusters mainport Rotterdam, Den Haag-Internationale stad van recht en vrede, water/deltatechnologie, (maritieme) logistiek, Greenports, Medical Delta en biochemie (biobased economie).
- De provincie is bezig haar clusterbeleid uit te werken in een aantal zogenoemde schaa sprongprogramma's. De financiering van acties en projecten in deze programma's zal voor een belangrijk deel via het Europees Fonds voor Regionale ontwikkeling (EFRO) tot stand moeten komen. Als mogelijke voorbeelden van te financieren projecten noemen we 'Witte Biotech Campus Delft' en 'Population Imaging Infrastructure' in de life sciences.
- Belangrijk is dan ook dat de belangen van de Zuid-Hollandse clusters opgenomen zijn in de zogenaamde 'Slimme Specialisatie Strategie' op Randstad-niveau die als voorwaarde gaat gelden voor het inzetten van EFRO-middelen op innovatie.
- Ook kennisuitwisseling, grensoverschrijdende samenwerking, uitvoering van gezamenlijke programma's, grensoverschrijdende clustervorming et cetera kan bijdragen aan uitgroei van clusters in Zuid-Holland (en de

Randstad) naar clusters met een Europese betekenis. Mogelijkheden hiertoe liggen bijvoorbeeld in het gezamenlijk uitvoeren van programma's of projecten via de INTERREG (cross-over programma Groene Economie) en Regions of Knowledge (Delta cluster) programma's. Voor het clusterbeleid kan actieve bemoeienis met het European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI) roadmaps voor grootschalige kennisinfrastructuur wenselijk worden.

- Ook voor de verduurzaming van werklocaties (bedrijventerreinen, greenports, detailhandel en kantoren) wil Zuid-Holland EFRO middelen inzetten.
- Gezien het toenemende belang van onderzoek en kennisvalorisatie in de clusterversterkende programma's is actieve inzet op besluitvorming en participatie in relevante programma's (zoals het Zevende Kaderprogramma en 'Horizon 2020, de nieuwe EU strategie voor onderzoek & innovatie' (opvolger van onder meer het Zevende Kaderprogramma) en andere Europese fondsen, Regions of Knowledge, Knowledge and Innovation Communities) en projecten nodig voor de realisatie van het provinciale economische beleid. Dit betreft onder andere de uitbouw van ook voor het bedrijfsleven toegankelijke kennisinfrastructuur en onderzoeksprogramma's als onderdeel van de schaa sprongprogramma's.

4.2b Stad-Land

- In het hoofdlijnenakkoord 2011-2015 wordt aangegeven dat Zuid-Holland met haar ruimtelijk instrumentarium initiatieven faciliteert die de provincie nog aantrekkelijker maken. Recreatie, toerisme, cultuur (historie), landschap, water en natuur worden meer met elkaar verbonden. Uitgangspunt is dat de groene ruimte economisch rendabel ontwikkeld en beheerd moet worden.
- De doelstellingen worden nader uitgewerkt in de Groenagenda, een strategisch kader over de samenhang tussen recreatie, landschap, landbouw en biodiversiteit, en het uitvoeringsprogramma Natuur en Recreatie 2012-2015.
- Voor het bereiken van onze doelen in het landelijk gebied is met name de tweede pijler, het plattelandsontwikkelingsfonds, van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van belang. Onze inzet is het GLB met name te gebruiken voor het verbeteren van de economische vitaliteit van het landelijk gebied/de landbouw, behoud van biodiversiteit, recreatieve stadlandverbindingen, verduurzamen van de landbouw, verbeteren en behouden van landschappelijke kenmerken en kwaliteiten en ontwikkeling en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen.
- Inzet is om samen met het Rijk de invulling van het agrarisch natuurbeheer na 2013 (en mede) gefinancierd door EU gelden te waarborgen.

4.2c Duurzame leefomgeving

- Voor het economisch vestigingsklimaat en het leefklimaat van de inwoners van Zuid-Holland is het van groot belang dat er voldoende recreatie en groengebieden in Zuid-Holland zijn. De kaderstelling in de EU biodiversiteitsstrategie, Natura2000 en vogel- en habitatrichtlijnen draagt bij aan de inzet van het provinciaal beleid op het gebied van biodiversiteit en meer natuurwaarden op boerenland en recreatiegebieden. Voor financiering verwijst de Europese Commissie vooral naar bestaande middelen. Voor tegengaan van het verlies van biodiversiteit wordt ingezet op regelingen zoals het Plattelandsontwikkelingsfonds (POP) en LIFE+ (Financial Instrument for the Environment).

- Een duurzaam bereikbare Randstad waarin de kwaliteit van zowel de directe woonomgeving als de leefomgeving verbeterd wordt is een leidend thema in het hoofdlijnenakkoord 2011-2015. Daartoe werkt Zuid-Holland aan infrastructuur, openbaar vervoer, duurzame energie- en energiebesparing, de kwaliteit van lucht- bodem- en water, beperking van geluidhinder en verbetering van de externe veiligheid. Ons doel is een beter leefmilieu met minder hinder. In het provinciaal milieubeleid streven wij naar oplossingen die zowel de economie versterken als het milieu verbeteren.
- Daarnaast is in de provinciale structuurvisie (2010) een duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie als hoofdpoging benoemd van provinciaal beleid. In het provinciaal waterplan is het streven naar klimaatbestendigheid verbijzonderd voor het regionale watersysteem.
- Kenmerk van de Europese agenda voor de komende jaren is de integratie tussen verschillende beleidsdossiers. Voorbeelden betreffen het sterker integreren van het klimaat (CO₂)- en het luchtbeleid en de integratie van klimaatadaptatie in relevante EU beleidsterreinen. Deze benadering blijkt concreet uit recente Witboeken op het gebied van 'Transport' en 'Resource efficiency'. In de komende jaren worden Europese richtlijnen voor luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, energie-efficiëntie en emissieplafonds verwacht en/of geëvalueerd. Dit raakt

de provincie in haar beleids- en uitvoeringstaken. De ambities van Zuid-Holland, om een duurzame en bereikbare provincie te zijn, dienen te passen in de juridische en beleidsmatige kaders van de EU en vice versa. Waar dat niet het geval is (en waar deze nog in ontwikkeling zijn) is beïnvloeding gewenst, om de Zuid-Hollandse ambities tot wasdom te laten komen. Dat wil Zuid-Holland zo veel mogelijk in samenwerking met het Rijk en de andere (Randstad)provincies bewerkstelligen.

- Naast cohesie (EFRO)- en onderzoeksgelden (Kaderprogramma) zijn voor projecten met betrekking tot klimaat, energie en schoon vervoer mogelijkheden onder LIFE+ en Intelligent Europe-fondsen.
- In het Interregproject RainGain wordt samengewerkt met de gemeente Rotterdam en de TU Delft. Hiermee worden neerslagpatronen in de stad gemeten om het waterbeheer op te kunnen inrichten. Daarnaast wordt er samengewerkt met Belgische, Franse en Britse partijen.

4.2d Water en Kust

- In het hoofdlijnenakkoord 2011-2015 wordt aangegeven dat de provincie het belangrijk vindt dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater goed is. Er dient voldoende zoet water te zijn voor de land- en tuinbouw en de industrie (met name in de Zuidwestelijke Delta). Daarnaast wordt ingezet op de duurzame natuurlijke kustversterking, de versterking van de zwakke schakels en de versterking van de dijken. Ook dient er voldoende ruimte te zijn voor waterberging, waar mogelijk in combinatie met andere functies als recreatie, natuur, glastuinbouw en wonen. In 2015 zorgt de provincie ervoor dat in de aangewezen natuurgebieden de verdroging (nagenoeg) is opgelost. Dit alles in samenwerking met de regionale partners, voornamelijk de waterschappen, gemeenten en maatschappelijke organisaties.
- De deltatechnologie en de maritieme sector in Zuid-Holland behoort tot de absolute wereldtop. Deze combinatie van kennis en bedrijvigheid heeft zijn concentratiepunt in de regio Delft-Rotterdam-Drechtsteden. Binnen Europa heeft deze regio de hoogste dichtheid aan bedrijven en kennisinstellingen die binnen de watersector actief zijn en de belangrijke wereldspelers zijn hier gevestigd, waaronder de haven van Rotterdam. Provincie Zuid-Holland is samen met lokale overheden, bedrijven en kennisinstellingen bezig met het opstellen van een regionaal schaalsprongprogramma voor deltatechnologie en de maritieme sector. Doel van het programma is het verder versterken van de sector, onder andere door het versterken van de innovatieketen (van idee tot exportproduct) en de bijbehorende thuismarkt, waarbij fysieke ruimte en experimenteelgebieden een belangrijke rol spelen. Provincie Zuid-Holland wil het water- en deltatechnologie cluster internationaal sterk profileren en goed gebruik maken van Europese fondsen (waaronder EFRO, Horizon 2020) voor het verder versterken van het cluster en voor de samenwerking met andere sterke Europese clusters.
- De provincie zet erop in de Europese dimensie vanuit regionaal perspectief toe te voegen aan de huidige planvorming rondom het Nationaal Deltaprogramma, voornamelijk in deelprogramma's zoetwater en de Zuidwestelijke Delta. Binnen de Zuidwestelijke Delta loopt daarnaast een Interreg-aanvraag voor het Tidal Test Centre Grevelingen.
- Het vraagstuk van de zoetwatervoorziening is door de afhankelijkheid van de wateraanvoer van de grote rivieren per definitie grensoverstijgend en speelt in veel andere (Europese) regio's. Het uitwisselen van kennis met andere regio's kan een bijdrage leveren aan het succes van de Zuid-Hollandse aanpak. Er is een directe link met de 'Roadmap to a Resource Efficient Europe' en de 'Blueprint on EU's Water Resources' (pijler herziening van beleid inzake waterschaarste, waterkwetsbaarheid en droogtes). De ambities van Zuid-Holland dienen te passen in de juridische en beleidsmatige kaders van de EU. Dit betekent aanhaken bij het IPO t.a.v. de Blueprint Water en voor zover mogelijk de Europese Commissie proactief voeden met suggesties, aanbevelingen, wensen etc. in nauwe samenwerking met de Unie van Waterschappen, de VEWIN (Vereniging van Waterbedrijven in Nederland) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- De uitdaging voor de Zuid-Hollandse Kust is naast het garanderen van de veiligheid op de lange termijn vooral ook het dichtbevolkte kustgebied te behouden en waar nodig te ontwikkelen als een aantrekkelijke plek om te wonen, werken en recreëren. De provincie werkt continu mee om die veiligheid, in samenhang met een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving en een gewild (internationaal) investerings- en vestigingsklimaat, te garanderen. In Europa is een omvangrijke beleidsagenda voor de kust in ontwikkeling. De aanbeveling van de Europese Commissie voor het 'Integrated Coastal Zone Management (ICZM)' wordt geëvalueerd en de Europese Commissie verkent de noodzaak en mogelijkheden voor aanvullend Europees instrumentarium voor een geïntegreerde sectoroverstijgende aanpak. Zuid-Holland ziet geen toegevoegde waarde in (extra) wet- en regelgeving op het vlak van ICZM, dus indien de Europese Commissie besluit tot aanvullende wet- en regelgeving, is beïnvloeding gewenst. Dit wordt opgepakt in nauwe samenwerking met het Europese netwerk CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions), het Rijk, Havenbedrijf Rotterdam, de kustprovincies en in het bijzonder provincie Noord-Holland.
- In samenwerking met Rijk, gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties, kennisinstututen en bedrijfsleven onderzoekt en experimenteert de provincie met innovatieve vormen van kustontwikkeling. De Zandmotor is hier een voorbeeld van. Zuid-Holland wil het kustprogramma breed en internationaal neer zetten. De grensoverschrijdende gevolgen worden in beeld gebracht. Het uitwisselen van kennis met andere Europese regio's kan een bijdrage leveren aan het succes van het kustprogramma. Zuid-Hollandse ontwikkelingsprincipes als 'bouwen met de natuur' en 'integraal kustzone management' staan ook centraal in de Europese INTERREG-programma's. Zuid-Holland wil de mogelijkheden die deze programma's bieden benutten.

Begrippenlijst en afkortingen

ACT	Amsterdam Connecting Trade	ERRIN	European Regions Research and Innovation Network	INTERREG	Initiatief van de Europese Unie om steden en regio's over de grens te laten samenwerken. Interreg maakt deel uit van het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO)
AER	Assembly of European Regions	ESFRI	Strategy Forum on Research Infrastructures		
ARBOR	Project gericht op de ontwikkeling van een innovatieve en duurzame aanpak voor het verkrijgen van energie uit biomassa	G4	Samenwerking van de vier grootste steden in Nederland: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht	MER	Milieu-effectrapportage
CIP	Competitiveness and Innovation Framework Programme	GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	P4	Provinciale samenwerking tussen de provincies Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
ClimateKIC	Knowledge and Innovation Community on Climate Adaptation and Mitigation	ICMZ	Integrated Coastal Zone Management	POLIS	European cities and Regions Networking for Innovative Transport Solutions
CPMR	Conference of Peripheral Maritime Regions	Innovatie Unie	opzetten van partnerschappen tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen	POP	Plattelandsontwikkeling
EDBA	Economic Development Board Amsterdam	INSPIRE	Uitwisseling van data in EU-verband van ruimte en milieu	PURPLE	Peri-Urban Regions Platform Europe
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling			RIC-regio's	Regional Innovation and Implementation Community
EHS	Ecologische Hoofdstructuur			S3	Slimme Specialisatie Strategie (Smart Specialisation Strategy)
EIB	Europese Investeringsbank				
ENCORE - Network	Environmental Conference of the Regions of Europe				

Europa gaat niet uitsluitend over geld, daarom neemt de provincie deel aan programma's die over mensen en immateriële zaken gaan.

